

A M I S Z I N H Á Z U N K

65. SZÁM.

WANG APÓ BOSSZÚJA

KÍNAI MISSZIÓS DRÁMA 4 KÉPBEN.

ÍRTA

HENRI GHÉON

FORDÍTOTTA

NEJEDLY VENCI JÁNOS

SZALÉZI MŰVEK KIADÁSA
RÁKOSPALOTA

Ifjúsági szindarabok

65. sz. WANG APÓ BOSSZÚJA

Kínai missziós dráma 4 képben hiteles okmányok alapján — Írták Ghéon—Nejedly — 15 férfiszereplő — Történik Kínában a nagy boxerlázadás idején — Szín: kínai házikó, veranda — Ára: 1'50 pengő — Az előadás joga 5 példány vételével szerezhető meg.

A szeretet apoteózisa ez a dráma. Megrázó erővel tárja elénk Wang apónak, a kínai apostolnak történetét, akit legkedvesebb tanítványa tesz földönfutóvé, boldog emberből boldogtalanná. De ez a boldogtalanúság felolvad a krisztusi szeretet tüzeiben, s a darab lenyűgözően érdekes negyedik felvonásában glóriát von a sokatszenvedett Wang apó feje köré. Wang apó megbocsát halálos ellenségének, fiává fogadja és Tchang Fou-Tangbol, a kínai gonosztevőből Boldog Tchao lesz, az első kínai vértanu. Külön érdekességet ad a darabnak két krónikás szerepe, akik az előadó szerepét töltik be. A szindarab hiteles adatok alapján íródott s realitása párosulva a szerző zsenialitásával nagy sikert biztosít neki.

66. sz. NAGYMAMA ÁLRUHÁJA

Karácsonyi színmű 3 felvonásban — Írta Goriczky Elvira — 15 leányszereplő — Történik napjainkban — Szín: elegáns szoba, szegényes szoba — Ára: 1 pengő — Az előadás joga 5 példány vételével szerezhető meg.

Erdélyből elűzött agg úrinő szomorú sorsa. Unokája betegségére hőssé avatja. Karácsony előtt, az esti szürkületben paraszt-koldusasszonynak öltözködve, kosárral fát szedeget egy épülő palota telkén. A háztulajdonos unatkozó leánykái „tolvaj”-t kiáltanak, de széplelkű felnőtt nővérük meleghangú meséje jobb érzést támaszt bennük. A koldusasszony nyomát keresve rátalál a nélkülözö úriasszonyra, aki — mert a nemes leány beteg unokáját ápolás alá veszi. — elmondja álruhája történetét. Hangulatos, gloriás karácsonyest fejezi be a bús témát. Különben két öreg testvér-pár: Leona néni és Panna dada állandó derűvel ellensúlyozzák a könnyközeliséget.

FÉRFISZÍNPAD.

A MI SZINHÁZUNK

LXV.

SZALÉZI MŰVEK KIADÁSA, RÁKOSPALOTA

1 9 3 0

WANG APÓ BOSSZÚJA

KÍNAI DRÁMA 4 KÉPBN, HITELES OKMÁNYOK ALAPJÁN.

ÍRTA

HENRI GHÉON

FORDÍTOTTA

NEJEDLY VENCI JÁNOS

DON BOSCO NYOMDA, RÁKOSPALOTA

COPYRIGHT 1927 BY ANDRÉ BLOT.

MINDEN JOG FENNTARTVA.

A francia „Les trois sages du vieux Weng” jogos fordítása
André Blot (6 rue de la Salpêtrière, Paris) a „Les cahiers du
théâtre chrétien” kiadójának engedélyével.

FIGYELMEZTETÉS!

Ami itt következik az nem mese. Még csak oly igaz történet sem, mely mesévé vált az elbeszélő szépítő, gazdagító keze alatt. Röviden: ez való történet, mely szakasztott így történt egy negyedszázaddal ezelőtt s melynek elemeit tanukkal kutattuk fel és bizonyítottuk be. Ahogy történt, ugyanúgy vittük színpadra. A költő képzeletére semmi feladat nem várt, ha csak egy ördögi személy beállítása nem, melynek megjelenítése megfelelőnek tűnt fel, de aki eltűnik anélkül, hogy a valóságon az ő szereplése változtatást idézne elő. Éppen csak annyit engedtünk meg magunknak, hogy az utolsó felvonás színhelyét egy kissé megváltoztattuk, egy kissé meggyorsítottuk a cselekmény folyását, hogy a kifejlést egy színbe sűrithessük össze. A többit mind, mind, úgy az isteni, mint emberi, még a mellékes, a járulékos beszélgetéseket is, felvonásról-felvonásra, jelenetről-jelenetre a valóság után másoltuk le. A főszereplők nevét is meghagytuk: nevük érdemes arra, hogy emlékeztünkben maradjon.

Amikor a kínai egyház új sors elé néz, szerény átírásunk talán megismertetheti, megcsodáltathatja és megszerettetheti egy apostoli időkbeli kereszténynek, Lao-Wangnak hősies és szent alakját, ki Isten iránti szeretetéből megbocsátott ellenségének.

S Z E R E P L Ő K.

LAO-WANG

TCHANG-FOU-TANG

A SZERZETES ATYA

TSAI-KIEN-KI

LY-TSING-HAI } hitujoncok

A KÍNAI ÖRDÖG

KÉT KRÓNIKÁS A KARBÓL

FÖLDMŰVESEK, HITUJONCOK

*Történik Hantsounban, közel a tisztavizű folyóhoz,
Észak-Kinában a nagy boxerlázadás idején.*

ELSŐ KÉP.

Történik Wang apó házának kapuja előtt. A kapu magas és széles szalmatetővel fedett, mindkét oldalán fal, természetből. Az udvar belsejében nádsövény, mely eltakarja a házat, az egész függönyökkel keretbe foglalva, melyek semleges színűek lehetnek és diszítés nélküliek vagy szép selyemmel kihimezve. Háttérben az égbolt látszik. A színpad két oldalán egy-egy kicsiny ülőke és egy-egy kicsiny asztalka a krónikások részére.

1. J E L E N E T

(A két krónikás diszes ruhában a szín elő részén [amenyynyiben a színpad lehetővé teszi: e fent említett keretet alkotó függönyök és a színpad függönye közti térben] egyidejűleg belép, az egyik balról, a másik jobbról; szertartásos meghajlással fordulnak egymás felé és megállanak egymással szemben, egynéhány lépésnyi távolságban a kapu két oldalán).

1. KRÓNIKÁS. — Ime a bölcs lakhelye.
2. KRÓNIKÁS. — Ki lakik e házban?
1. KRÓNIKÁS. — Lao-Wang, a földműves, értelmes és idős férfi, jó öreg feleségével, egyetlen fiával, —

derék egy fiú — annak feleségével és unokáival ;
öt unokája van, három fiú és két leány.

2. KRÓNIKÁS. — Mi a nevük ?

1. KRÓNIKÁS. — Sin-Tee, azaz a Hitnek Erénye ; Kang-Yi, azaz az Erősség Erénye ; Ju Tchen, azaz a Liliom Virága ; Siao-t'ou, a Kis Nyúl, — és az utolsó, Ma-Koué — ki még csak bimbó, a Rózsa nevét kapta.

2. KRÓNIKÁS. — Egy szépen együttélő család, egy pátriárka tiszteletreméltó árnyékában, ez a legszebb látvány, amit az ember az ég alatt csodálhat (*meghajol*).

1. KRÓNIKÁS. — Háza mögött, fényes napsütésben, köles, búza és rozsföldjei vannak. Oda szokott járni hajnalhasadáskor. Majd alkonyat felé újra lesétál a faluba, hogy egynéhány kiválasztott tanítványát művészetére megtanítsa. Mert jó, ha az ember a szolgai munka után kissé felüdíti testét és szellemét játékkal és szórakozással.

2. KRÓNIKÁS. — Mi az ő művészete ? Az ének, a rajz avagy a költészet ?

1. KRÓNIKÁS. — Az öklözés — mely a testnek éneke, rajza és költészete és amely a mozdulatok révén annyi dallamot, vonalat és ritmust ír a légbe.

2. KRÓNIKÁS. — Valóban, ez is egyik iskolája az erőnek és hajlékonyságnak, a bátorságnak és óvatosságnak és kétszeresen bölcs az, ki dolgozik, hogy javai gyümölcsöt hozzanak és amellet még ily szép mesterséget is tanít.

1. KRÓNIKÁS. — Lao-Wang apó háromszorosan az.

2. KRÓNIKÁS. — Mi az ő harmadik bölcsesége ?

-
1. KRÓNIKÁS. — A fehér emberektől kapta ezt ő, kik egykor országunkba jöttek.
 2. KRÓNIKÁS. — A fehérek bölcsesége, botorság a sárgák előtt.
 1. KRÓNIKÁS. — Az ő bölcseségük sem nem fehérsem nem sárga, színtelen és mégis mindenszínű, akárcsak az igazság. Ők nem jöttek ajándékokkal megterhelve, hogy a hiszékeny parasztot elámítsák. Nem ők hozták be a vassárkányt, mely fekete füstöt okád és amely elragadja az embert földjének, tűzhelyének, szeretettjeinek békés köréből . . . A szárnyaló folyadékot sem ők hozták, mely mint a kötél táncos dróton rohan, vagy a levegőben, mint a madár s mely átfúrja a falakat, mint a patkány, és elragadja mint láthatatlan szellem gondolatainkat, hogy elsusogja a világ másik végén, s viszont onnan meg nekünk susog másokról, kikről tudnunk kevésbé fontos . . . És nem ők kozták ide a dinnyekalapot, a keménygallért, a higiénét, a bankokat és egyéb ilyen új bűnöket, melyek a mi vétkeinkhez csatlakoztak s amelyek révén cserébe a mi munkánkat és földfeletti-földalatti kincseinket követelték. Ők azt mondták: őrizzétek meg javaitokat, hogy földjeitek gyümölcsözők legyenek! Felénk nyujtották üres kezeiket és énekelték: Íme, Krisztusnak békéjét hoztuk!
 2. KRÓNIKÁS. — Wang apó is keresztény?
 1. KRÓNIKÁS. — Wang apó családját Hantsounban keresztelték meg, a tisztavízű folyóban, mely a virágzó fájú falucskát mossa ott lenn habjaival.
 2. KRÓNIKÁS. — Valóban hármás az ő bölcsesége

1. KRÓNIKÁS. — Úgy van. Övé az atya bölcsesége, mert jó atya; a tanító bölcsesége, mert igaz mester, s tanítványai oly kedvesek előtte, akárcsak fiai volnának; s végül a hit, remény és szeretet bölcsesége. Tanítványai közül azonban egyiket sem szereti anynyira, mint Tchang-Fou-Tangot: mert gyors és ügyes, mert ökleivel, lábaival, fejével négy-öt fiúval is felveheti a versenyt. És hogy a valót felfedjük, Tchang-Fou-Tang szegény fiú, ki csak tisztelettel és hálával tud adózni. Tchang-Fou-Tang imával sem fizethet, mert Tchang-Fou-tang nem keresztény.
2. KRÓNIKÁS. — De keresztény lesz.
1. KRÓNIKÁS. — Ha szíve meg fogja engedni. De illendő, hogy lágy ecsettel, szép fekete tussal ragyogó fehér papírra följegyezzük azok számára, kik utánunk fognak jönni, Wang apó hármas bölcsességét és mindazt, ami megesik vele, — egész történetét. Hiszen ő már csak aggkorát fogja szép csendesen élni és nem kell félnünk, hogy a jövőben háborítva leszünk munkánkban, hogy az izgalomtól ujjaink között megremeg az ecset,
2. KRÓNIKÁS. — Bizony az ő mértékletes és békés élete megengedi nekünk azt, hogy ékes szép írással vessük a betűket.
1. KRÓNIKÁS. — Kezdjük el.
2. KRÓNIKÁS. — Kezdjük el *(szertartásosan a helyükre mennek és leülnek profilban a közönséghez. Előveszik írószerszámaikat, kiterítik a papírt és csendesen írni kezdenek. Egy kis idő múlva küzdés zaja hallatszik a házból. Nem törődnek vele).*
- WANG APÓ HANGJA. — Kivédeni! — Az arcba!

— Bal ököl és jobb láb! — Jobb ököl és bal láb! — Kivédeni! — Könyökjáték! — Meglapulni! — *(nevetés)*. Színleg le . . . Színleg az arcba . . . Útés a derékra és mindkét láb. — Visszavágni. — Talpra! talpra! — Forogni! forogni! *(gyorsulva)*. Jobb ököl, jobb láb! — Bal ököl, bal láb! — Egyszerre! a fej! — Üss le, üss le! — Hát üss le! TANÍTVÁNY HANGJA. — Bravo! Bravo! *(a krónikások csak egyre irnak. Lépések zaja. Felemelik a fejüket)*.

2. KRÓNIKÁS. — Valaki jön.

1. KRÓNIKÁS. — Ez Tchang-Fou-Tang,

2. KRÓNIKÁS. — Az órának vége.

1. KRÓNIKÁS. — Bizonyára.

2. KRÓNIKÁS. — Kíváncsi vagyok erre a fiúra.

1. KRÓNIKÁS. — Majd nézze meg a tanítóját! A fiú nem sokat nyom a latban mellette. Munka közben kökemény izmain a borotva is kicsorbulna. És ehhez még udvariasság is párosul. Semmiért sem hagyná el, hogy tanítványait ne kísérje ki egész a külső kapuig. Még Tchang-Fou Tangot is.

2. KRÓNIKÁS. — Még Tchang-Fou-Tangot is, ki pogány . . . és aki még egy fabatkát sem fizet.

1. KRÓNIKÁS. — Őt is, sőt! De hallgassunk s ne veszítsünk el egy szót sem.

2. J E L E N E T

(WANG APÓ és TCHANG-FOU-TANG *feltűnnek a kapuban*).

WANG APÓ. — Jól van, fiam, kitűnő. Gratulálok neked. Én a te korodban még nem vittem ennyire.

Biztos vagyok felőled. — Mindenekelőtt: te tudod, hogy mit csinálsz. Te nem kapkodsz összevissza, mint azok, kik gondolkodás nélkül cselekednek. Te elrejtetted a játékodat, viszont belátsz a másokéba, De hiányzik nálad . . . hiányzik az, amire csak nagy sokára lehet rájönni . . . Akarod, hogy megmondjam, mi hiányzik nálad? Ez az én titkom és nem szolgáltatom ki senkinek . . . mert, hát, mindenekelőtt meg sem értenék . . . de te, meg fogod érteni; nekünk nincs mit rejtegetnünk egymás előtt. Lásd, nálad az hiányzik, hogy nem tudsz a testeddel gondolkodni. Támadásaid megfontoltak, visszavágásaid helyesek, védekezéseid ügyesek . . . de az elhatározás és a cselekedet között, az ütés gondolata és maga az ütés között, mindig van egy pillanatnyi szünet, hézag, melyet egy fortélyosabb ellenfél kihasználhatna. Te azt mondod magadnak itt a pillanat, hogy a jobb öklöm egy ütést mérjen. És erre jobb öklödöt használod, pedig az öklödnek kellene azt mondani: most rajtam a sor! — És mindjárt üt is. Jól megértettél engem?

TCHANG-FOU-TANG. — Tökéletesen, mester. Köszönöm önnek.

WANG APÓ. — Nem . . . nem . . . én ezt nem a te kedvéért mondom, hanem a mesterségem, a mi mesterségünk miatt, melyet szeretek és melyet te is szeretsz . . . És mert számítok reád, hogy megfogod őrizni a hagyományokat. — A tradíció: ez minden. Mi nem találunk itt semmit, semmit sem tudunk felfedezni. Mindenben a bölcs emberek hozzánk nekünk az igazságot: célunk, hogy felfogjuk azt . . .

és elveszni ne hagyjuk. Van egy fiam, ki örökölni fogja javaimat . . . összes javaimat, úgy a földieket, mint az égieket . . . dehát te ezeket a dolgokat nem ismered. Ő azonban — bár sajnálom — mesterségemet nem fogja örökölni. Te leszel majd az! te, Tchang-Fou-Tang! Így mindnyájanszolgálatot teszünk valamiben és így nem vész el semmi, ami szép a világon (*kis szünet*).

TCHANG-FOU-TANG. — A mester olyan jó.

WANG APÓ. — No! No! (*kis szünet. Tchang-Fou-Tang mozdulatlanul áll*). Te valami mást akarsz nékem mondani. Fiam, ne szégyeld magad! Tudod jól, hogy téged soha semmiben nem utasítottalak vissza.

TCHANG-FOU-TANG. — Az édesanyám beteg.

WANG APÓ, — Tudom. És anyád nincs jobban?

TCHANG-FOU-TANG. — Egy kissé . . . De . . . (*térdre rogy*).

WANG APÓ. — De ti szegények vagytok . . . És öt ápolni kellene . . . és te nem tudsz úgy dolgozni, ahogya akarnál . . . és te majd elmulasztod az aratást . . . az orvosságait pedig mégis csak fizetni kell. Sokáig feltartóztattalak fiam. Siess gyorsan anyádhoz és vedd ezt (*egy füzér sapeket* ad neki*). Ne nézd! Fogadd el! Nekem nincsenek ezreim és ezreim. Csak annyit teszek, amennyit tenni tudok. Jól elhelyezett pénz ez . . . jól tudom.

TCHANG-FOU-TANG (*megcsókolja az öreg kezét*). —

Oh mester, ön nagyon jó . . .

WANG APÓ. — Ne . . . ne mond többé nekem, hogy

* Az 1914-i Yan (kinai dollár) bevezetése előtt, tehát történelünk idején a sapek, réz-ön ötvözeiű aprópénz volt Kinában. A fordító.

jó vagyok. Én . . . én olyan vagyok mint . . . mint amilyennek lennie kell egy . . . egy olyannak, kit te . . . nem ismersz . . . amilyen lenni én is akarok. Menj fiam, én imádkozni fogok anyádért és érted . . . és jöjj újból nemsokára.

TCHANG-FOU-TANG. — Üdvözlöm önt mester.

WANG APÓ. — Isten veled fiam (*visszamenve*). Szegény Tchang-Fou-Tang! (*bemegy a házba*).

3. J E L E N E T

(TCHANG-FOU-TANG *kinyitja a kezét és számolja a sapekokat; a meglegedés halvány mosolya van az arcán. Éppen távozni akar jobbra, midőn balról különös láрма hangzik fel és megjelenik A KÍNAI ÖRDÖG úgy, ahogy festményekben ábrázolni szokták: csupa tarkaság és csupa iszonyat. A két krónikás felemeli a fejét*).

A KÍNAI ÖRDÖG (*fenségesen*). — Tchang-Fou-tang! (*a két megrémült krónikás elrejtí arcát a hosszú ruha ujjában és így marad a legtökéletesebb mozdulatlanságban*).

TCHANG-FOU-TANG. — Mi az?

A KÍNAI ÖRDÖG. — Nem szégyenled magad?

TCHANG-FOU-TANG. — Miért? Ki ön?

A KÍNAI ÖRDÖG. — Egy igen nevezetes úr, ki néked jót akar: a külső sötétségek mandarinja: Egy valaki, aki tudja azt, amit mások nem tudnak.

TCHANG-FOU-TANG. — Mit tud ön?

A KÍNAI ÖRDÖG. — Például azt, hogy most azon

erőlködsz, hogy ne gondolkozzál . . . de azért mégis
gondolkozol.

TCHANG-FOU-TANG. — Senki sem tudja, hogy gondolkodom.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Majdnem senki.

TCHANG-FOU-TANG. — Még ön sem.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Jó, én sem. De nekem azért vannak szemeim, hogy lássak. — Ejnye fiam, miért rejtegeted ily rosszul a gondolataidat?

TCHANG-FOU-TANG. — Nekem nincs mit rejtegetnem.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Markodba néztél, mosolyogtál, szóval meg vagy elégedve.

TCHANG-FOU-TANG. — Igen, én meg vagyok elégedve.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Mivel? Hogy ingyen tanulsz a boxolást?

TCHANG-FOU-TANG. — Úgy van.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Hogy mesterednek nagybecsült tanítványa vagy . . .

TCHANG-FOU-TANG. — Bizonyára.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Hogy pénzt kapsz a helyett, hogy adnál.

TCHANG-FOU-TANG. — És miért ne?

A KÍNAI ÖRDÖG. — És hogy falhoz állítottad azt a jó mestert.

TCHANG-FOU-TANG. — De hiszen beteg az anyám . . . Én nem hazudtam.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Egy kicsit beteg, egy icike-picikét beteg. Tegnap a mulatságban voltál és bizony arra gondolsz, hogy ma este megint odamégy.

C HANG-FOU-TANG. — Ha nekem az tetszik!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Igen! Te jobban szereted a mulatságot, mint anyádat . . . Te jobban szereted a mestered pénzét, mint a mesteredet, te jobban szereted a szórakozásaidat, mint a mesterségedet. Nos, nem igaz?

TCHANG-FOU-TANG. — Sohasem kérdeztem magamtól, hogy jobban vagy kevésbé szeretem. Én mindent szeretek. Szeretem a pénzt, szeretem az öklözést, szeretem a szórakozást, szeretem az anyámat . . . és szeretem a mesteremet is.

A KÍNAI ÖRDÖG. — De persze, először jön a pénz.

TCHANG-FOU-TANG. — Hát, ha éppen akarja.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Te pénzért mindenre kapható vagy.

TCHANG-FOU-TANG (*élenken*). — Ne sértegessen!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Egy jó vonás! Látom, hogy büszke vagy! De azért mégis csak meg akarnak venni.

TCHANG-FOU-TANG. — És vajjon ki, ha szabad kérdenem?

A KÍNAI ÖRDÖG. — A mestered.

TCHANG-FOU-TANG. — Van valami baja vele?

A KÍNAI ÖRDÖG. — Oh én nagyra becsülöm.

TCHANG-FOU-TANG. — Ő csak jót tett velem mindig.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Már tudniillik az ő látászögéből . . .

TCHANG-FOU-TANG. — Tisztelte a szabadságomat.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Mondjuk.

TCHANG-FOU-TANG. — Ha én csaló vagyok, úgy ő igazságos. Ha én rossz vagyok, ő jó.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Ő többet ér, mint te mindenesztől. Mert ő erős, te meg gyenge vagy, ő jómódú,

te pedig szegény. Ő az, aki ad, te pedig, aki elfogad. — És téged ez nem aláz meg? — Igazán sajnálom. — Az utolsó menetben háromszor egymásután úgy vágott a földhöz, mint a csomagot. . . esküdj meg, hogy bévuírlól nem prüszkölsz? Hogy nem volna kedved erősebbnek lenni, mikor rád kerül a sor?

TCHANG-FOU-TANG (*ingadozva*). — Pillanatnyilag, igen. . . ez igaz. . . De hova akar ön kilyukadni?

A KÍNAI ÖRDÖG (*felelet nélkül*). — Két szem hizelgés, egy korty remény, három uncia sajnálkozás és néhány réz picula. . . nos, barátocskám valdd be, hogy ez nem is drága dolog! — Téged már nem lehet megvásárolni, ez egész biztos. . . mert te épp az imént adtad el magadat!

TCHANG-FOU-TANG (*dühösen*). — Ez nem igaz!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Te hasra vágódtál előtte!

TCHANG-FOU-TANG. — Tisztelettel tartozom neki.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Te megcsókoltad a kezét!

TCHANG-FOU-TANG. — Csak az ajkam szélével.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Azt tehet veled, amit akar!

TCHANG-FOU-TANG. — Szeretném azt látni! Nem köt engem semmi! Én szabad vagyok!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Te azt gondolod, hogy szabad vagy. Aki szabad akar maradni, az ne tartozzon senkinek semmivel.

TCHANG-FOU-TANG. — Én nem tartozom neki semmivel.

A KÍNAI ÖRDÖG. — És a hála. . . avval mit csinálsz?

TCHANG-FOU-TANG. — És mit csinál ön a hálátlan-sággal?

A KÍNAI ÖRDÖG. — Bravo! Így már jobban szeretlek, mint mikor a kezedet nyujtogattad.

TCHANG-FOU-TANG. — Én nem nyujtogattam.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Nem is ő volt az, aki kierősza-
kolta belőled, csakhogy még jobban megalázzon. Ide
figyelj (*kis szünet. Közeledik hozzá*). Barátocskám,
te nem látsz tisztán. Az öreg, keresztvizes óriás rád
sandított, mihelyt látta erősödni izmaidat. Wang apó
nem esett a feje lágýára, ő jól választja ki a kato-
náit. Ej! ej! ez a fiatal Tchang-Fou-Tang pompás
boxoló, megállja a helyét a gyepen. A leszámolás nap-
ján, nagyon is veszedelmes lehet. Csalogassuk csak
magunkhoz, fordítsuk csak át a gondolatait. Ő büsz-
ke: beszéljünk vele a szája íze szerint. Nincs jövője:
fogjuk a mi kocsink elé. Szereti a mulatozást: töm-
jük meg pénzzel a zsebét. Ha elfogadja az alamizs-
nát, egy kis víztől már nem fog majd félni. Forgas-
suk erre, forgassuk arra, tetsessük magunkat, mint
ha ő ütne le bennünket, hogy aztán majd a végén
az utolsó fordulónál, egy horogütést mérve a tar-
kójára, vagy egyet egyenesen a szívére, szépen ma-
gunknak terítsük le (*elkeseredett, vad, tragikomi-
kus küzdést utánozva*). „Bal ököl és jobb láb! Jobb
ököl és bal láb! Talpra! Kivédés! Meglapulni! Forog-
ni!” Igen, főképp meglapulni (*hangosan kacag*). És
mikor a két térded érinteni fogja a földet. . . és ami-
kor majd lehajtod a fejedet, hogy megcsókoljad jó-
tevődnek, Wang apónak kezét, akkor majd egy csö-
bör vízzel. . . (*jelzi a keresztelést*). Érted, hogy mit
akarok mondani? (*még mindig kacag*).

TCHANG-FOU-TANG. — Ez nem fog megtörténni!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Azonnal nem, de majd nemso-
kára. — És ezt remélve, illik egy kis előrelátással
dolgozni. Adagoljunk csak; Adagoljunk! Néha-néha
egy kis célzás: ez minden. „Az égi javakat a fiam”. . .

TCHANG-FOU-TANG. — Nem kellenek nékem.

A KÍNAI ÖRDÖG. — „Úgy élni, mint akit te még
nem ismersz”. . .

TCHANG-FOU-TANG. — Még nem? Soha!

A KÍNAI ÖRDÖG. — „Mindazonáltal imádkozni fo-
gok érted.”

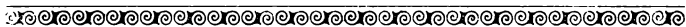
TAHANG-FOU-TANG. — Ezt megtiltom néki.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Csak azért oly tökéletesen jó
hozzád, hogy kiölje belőled a bosszú gondolatát,
a nemzeti büszkeséget és a császár iránti hódola-
tot . . . De csitt! Ne beszéljünk erről ennyit! A fehér
arcú barát résen áll! Csalogat . . . Édesget . . . És
a kellő pillanatban megrántja majd a hurkot (*hevesen*).
De az igazi kínai, a szívéig sárga kínai nem vet-
heti oda a faját, a becsületét. Van még tűz . . . van
kard . . . és van erő, mely egyre gyarapszik . . . és van
furfang, mely majd mindent befejez. Az öreg óriás
elárulta, felfedte a fortélyát és az ő leckéi jó kama-
tot fognak hajtani nekünk. És itt van Kína alvilágá-
nak népe, mely most alázatos, mely most meg-
hunyászkodik, de amely fejedelmének egy paran-
csára, mint hangyasereg a harcban megindul majd
egy napon és mindent elsöpör maga előtt. Semmit
sem szólsz? (*szembe*) Tchang-Fou-Tang, Tchang
Fou-Tang! Te jobban szereted a pénzt és mestered
bókjait! De vajjon szereted-e a mesteredet? Az
ereje, a tudása, a jósága a könyörülete vett le a

lábadról. Feladod a gondolatot, hogy egyszer a gym-rán éreztesd térdkalácsod súlyát, hogy lássad őt egyszer térdenállva koldulni a te kegyelmedért? TCHANG-FOU-TANG. — Hazudtam, én gyűlölöm őt *(elhajítja a sapekfüzért)*.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Szedd össze ezt a pénzt. Nyakadba fogod akasztani emlékül és engesztelésül a mai napért, melyen megcsókoltad a kezét s amelyen tőle alamizsnát fogadtál el. Legyen ez a te szégyened lánca s én eljövök egy napon, hogy megszabadítsalak tőle *(a füzért a nyakába akasztja. Azután rettenetesen)*. Akkor majd Tchang-Fou-Tang, belépek hozzád: gyorsan mint a tűz, mint a vihar és jaj annak, ki e házban nekünk ellenáll! *(kis szünet)*. Most pedig indulj *(a fiatalember lesujtottan, egy tétovázó tekintetet vet a kapura. Erre parancsolóan és keményen)*. Menj hát! *(nézi hogyan távozik el jobbra, majd diadalmasan, gongütések hangjai közkimegy balra. A jelenet végén már teljesen besötétedett. A két krónikás magához tér, fejüket csóválják és kezdik feljegyezni a hallottakat és mindazt, ami még következik)*.

VÉGE AZ ELSŐ KÉPNEK.

MÁSODIK KÉP.

Elrendezés az előbbi. A kapu meszes romjai. A felégetett nádsövény helyén Wang apó házának fekete omladékai. A két krónikás helyén ül.

1. J E L E N E T

MÁSODIK KRÓNIKÁS. — Én felolvasom most önnek az utolsó fejezetet. Pontos munkát akarok végezni. A végén mondja meg, vajjon egyezünk-e? *(egy tekercest kiterít)*. „Az I-re-toanok szektáját, kiket másképp boxeroknak is hívnak, az ördög fellázította, hogy fenntartsa továbbra is a zavart és viszályt azok között, kik Kína romlását és azok között, kik Kína javát akarják: azaz a kereskedők és keresztények között. A nemzeti önérzet jogos érzelméből jogtalan szenvedély lett, mely a maga szolgálatába fogadta mindazokat, akiket csak a császárság henyélőiből irigkedőiből és börtöntöltelékeiből össze tudott szedni. És a kínai keresztények lettek az első áldozatok. Mondottam már, hogy Wang apó, mikor a lázadás tüze fellángolt, feleségével együtt egy távoli tartományban tartózkodott, ahova azért ment, hogy férje-

zett leányait meglátogassa. A történetíró úgy véli, hogy pusztá jelenléte is megfutamította volna a banditákat. De az ördög tudta, hogy ő távol van és Tchang-Fou-Tang képében a vérszomjas csürhék élére állt, hogy Hantsoun falvát megtámadja. Néhány keresztény kínai megmenekült a nagy mészárlásból és hitét sem tagadta meg. Maga Tchang-Fou-Tang, az ördögtől megszállva, mint romboló lépett be jótévőjének, Lao-Wangnak házába. És az ő ördögi kezétől halt meg a Kis Rózsa, a Hit-Érénye, az Erősség Érénye, édesanyjuk, édesapjuk, Wang apó egyetlen fia és most már nincs Wang apó véréből senki, ki e földön az öreg Wang nevét viselheti majd. Azután a gyilkos felégette a házat. Wang apó, mikor egyedül visszatért hazájába, egyedül, — mert öreg feleségét a bánat sirba vitte — csak egy halom hamut talált (*kis szünet*). Mikor a nyugalom helyreállt, egy törvény a lázadók legnagyobb részének megkegyelmezett. Hogy a polgárháború utolsó nyomát is eltüntessék, az életben maradt keresztények közül sokan elhatározták, hogy a békepotharát kiürítik a banditákkal. Wang apó azonban a bosszúnak kiirthatatlan szándékát zárta szívébe és ezért Tchang-Fou-Tang többé nem mert mutatkozni előtte" (*szünet*).

1. KRÓNIKÁS. — Míg ezt a kínos történetet feljegyezte, vajjon hányszor remegett meg az ön kezében az ecset?
2. KRÓNIKÁS. — Háromszor . . .
1. KRÓNIKÁS. — Az enyéim csak kétszer.
2. KRÓNIKÁS. — Meghajlok ön előtt.

1. KRÓNIKÁS. — De még nincs vége mindennek.
2. KRÓNIKÁS. — Úgy hiszi?
1. KRÓNIKÁS. — Van okom félni. Avagy azt gondolja ön, hogy egy kínai boxmester egész családjának felkoncolását csak úgy zsebre fogja vágni? Ha a bűnös feltűnne . . .
2. KRÓNIKÁS. — Ön már előre rémületbe ejt . . . *(kívül léptek)*. Valaki jön. Talán ő . . .
1. KRÓNIKÁS. — Semmit se féljen. Ez a missziónárius atya, ki a lelkeket gondozza a faluban.
2. KRÓNIKÁS. — És vajjon kik követik őt?
1. KRÓNIKÁS. — Két hűséges hitujonca, Ly-Tsing-Hai és Tsai-Kien-Ki.

2. J E L E N E T

(Jobbról a színre lépnek: a szerzetesatya és a két hitujonc, mindhárman kínai ruhában).

TSAI-KIEN-KI. — Ezt a levelet egy pogány barátom adta át nekem. Tisztelendő atya, olvassa el.

AZ ATYA. — Ha megengeded *(átveszi a levelet és lassan olvassa, hangsúlyozva, különösen egyes részeknél)*. „Tchang-Fou-Tang minden segítség nélkül van. Senki sem akarja őt alkalmazni. Nem mer visszatérni anyjának kicsi földcskéjére, mely mégis nyujthatna neki annyit, hogy a teljes éhhaláltól megmeneküljön. Rettenetesen fél Wang apótól. Nem lehetne haragját lecsillapítani? Mondják, hogy a keresztények megbocsátanak. Valóban igaz ez? Sorsa e választól függ. Ő azt mondja, hogy sajnálja azt,

amit tett" . . . *(elhallgat és lassan fel-alá jár, a két hitujonc követi).*

TSAI-KIEN-KI. — Tisztelendő atya! *(az nem felel).*

LI-TSING-HAI. — Tisztelendő atya! *(újból csend).*

TSAI-KIEN-KI. — Ez ügye lehetetlen?

AZ ATYA. — Istennél semmi sem lehetetlen. Csak-hogy az néha nem kényelmes az embereknek . . . *(kapu romjaira mutat).* Beszéljetek velem.

LY-TSING-HAI. — Nem. Ne mi. A tisztelendő atya.

AZ ATYA. — Én majd azután. Előbb ti.

TSAI-KIEN-KI. — Nem, először a tisztelendő atya. Mi nagyon gyengék vagyunk. Mi nem találjuk meg a helyzetnek megfelelő okos szavakat.

LY-TSING-HAI. — És még igen erős bennünk a bosszúérzet. Ha a bűnös visszatér, egészen biztos, hogy mi leszünk az elsők, kik rávetjük magunkat.

AZ ATYA. — Te ezt megtennéd Ly-Tsing-Hai?

LY-TSING-HAI. — Úgylátszik igen. Mindenesetre nagy kedvem volna hozzá.

AZ ATYA. — És te Tsai-Kien-Ki . . . *(az hallgat).* Megmondhatod őszintén. Nos? *(mosolyog).* Lássátok gyermekeim én is.

A KÉT HITUJONC. — Tisztelendő atya, ön is?

AZ ATYA. — Hát kedvünk volna hozzá . . . de mi nem tesszük meg. Lássátok, vannak, kik mindig érzelmeik szerint cselekednek. Mi azonban nem . . . vagy legalább, amennyire csak lehetséges, nem. Ugyebár? Lám ez az egész különbség pogány és keresztény között. Menjetelek és mondjátok meg ezt Wang apónak *(kis szünet).*

LY-TSING-HAI *(elfogódva).* — Íme, mennyire meg-

tudja találni tisztelendő atya a beszéd helyes módját . . . De azután ön is el fog jönni?

AZ ATYA. — Én még kissé összeszedem gondolataimat ott, a fák alatt. Előzzetek meg engem! Wang apót megtaláljátok abban a kunyhóban, melyet a romok mögött épített fel, hogy minél közelebb lehessen szerencsétlensége színhelyéhez. Nagy vezeklő ő . . . ki még nem ért vezeklésének végére . . .

TSAI-KIEN-KI. — És vajjon kiért vezekel?

AZ ATYA. — Tchang-Fou-Tangért. — De ő erről még nem sejt semmit *(az atya távozik. A hitujoncok a kapuhoz közelednek és kiáltanak)*.

A KÉT HITUJONC. — Wang apó! Wang apó! *(egy tompa, érzéketlen hang válaszol. Azután megjelenik Wang apó. Igen megöregedett. Egy kissé zavart, de még mindig rettentő. Meg-megpiszkálja lábával a hamut és az üszkös gerendákat. Elébe sietnek)*.

3. J E L E N E T

A KÉT HITUJONC. — A jó Isten adjon békét neked!

WANG APÓ. — Adjon nektek is az Isten békét. Én magamnak már csak a temető békéjét akarnám. Azt már semmi rossz, semmi jó nem fogja megzavarni. Ott már semmi bántalom nem érhet utól. És nekem már senkim sincs, ki imádkozna sírhanatombnál.

TSAI-KIEN-KI. — Testvéreid, Lao-Wang.

WANG APÓ. — Nincs senki a véremből.

TSAI-KIEN-KI. — De te és mi, mi Krisztusnak új vérért hordozzuk ereinkben.

WANG APÓ. — Én a régít is Istentől kaptam . . . S azáltal, hogy adta, rám bízta azt is, hogy nevemmel együtt tovább adjam. Íme itt vagyok én, holt-tetemek atyja és nemzője. Az én ereim bedugultak és nekem többé nincs nevem.

LY-TSING-HAI. — Te szentek atyja vagy.

WANG APÓ. — Ideje, hogy hozzájuk csatlakozzam. Én kitöröltetem a világból. Jobb szeretem már nem látni mindazt, ami itt még utánam történni fog. *(leül a lerombolt kapu alapzatára. Hosszú szünet).*

TSAI-KIEN-KI. — Hát jó . . . jó . . . Ebben az esetben . . . Mondd, többé már semmi sem érdekel téged?

WANG APÓ. — Nos, és ezen csodálkozol?

LY-TSING-HAI. — Éppen az ellenkezőjén csodálkoznám . . . Dehát akkor . . .

TSAI-KIEN-KI. — Igen hát, akkor valóban . . .

LY-TSING-HAI. — Ha a föld összes kicsinyes dolgait . . .

TSAI-KIEN-KI. — Már többé semmibe sem veszed . . .

LY-TSING-HAI. — Akkor hát nem lehet kifogásod az ellen . . . hogy . . .

TSAI-KIEN-KI. — Hogy néked azt javasoljuk . . .

(Lao-Wang úgylátszik, nem figyel. Hosszú szünet).

LY-TSING-HAI. — Lao-Wang, meg akarsz minket hallgatni?

WANG APÓ. — Figyelek. Hát miről is van szó?

LY-TSING HAI. — Nos, ide hallgas. Egy levelet adtak át nekünk . . . amelyik . . . amelyiket . . . ami rád vonatkozik . . .

TSAI-KIEN-KI. — És amely választatot várja.

WANG APÓ. — Válaszomat? . . . Mit mond az a levél?

LY-TSING-HAI. — Itt van olvassd magad.

WANG APÓ. — A szemeim már gyengülnek, fiam, olvassd fel te.

LY-TSING-HAI. — Oh, a magvát pár szóban is elmondhatom. Arról van szó . . . hogyha abban az esetben . . . ha neked nem volna . . . nem lenne . . . valami lényeges ellenvetésed . . . hogy ide jönne . . . hogy visszatérhetne . . .

WANG APÓ (*felindultan*). — Ki? . . . Kicsoda . . . Ne merd a szemembe mondani . . . Tchang-Fou-Tang!? A gyermekeim, a reményeim gyilkosa . . . (*felegyenesedik és egész testében remegni kezd*). Én reszketek . . . igen . . . már a puszta nevétől is! (*hirtelen*). Jöjjetek ide! Ti nem tudtok semmit! (*magával vonszolja őket a romok közé*). Ebben a sarokban a sövény mögött, a menyem térdenállva a virágokat öntözgette. Nem gyanított senki semmit; az már csak a riadó után következett be. A vezér kutya-falkától követve belépett és bambuszbotját felemelve rákiáltott: „Keresztény vagy, igen vagy nem?” Csak annyi ideje volt, hogy kimondja: „Keresztény vagyok” s a nyomorult egyetlen csapással agyonverte. Őt követte az én kis Rózsám, ki semmit sem tudott megérteni, ki még gagyogni sem tudott; őt a lábainál fogta meg és piciny koponyáját a földön zúzta szét. Mikor fiam a küszöbön megjelent, a gyilkos kardjával tisztelgett előtte: „Te keresztény vagy, a mesterem fia. Ma is eljöttem, mint azelőtt” . . . Fiam megdöbbenve kiáltott fel: „Oh,

Tchang-Fou-Tang!" A négy gyermek atyjába kapaszkodva vele együtt esett el és az orgyilkos mindnyájukat irgalom nélkül felkoncolta. De ez nem volt neki elég: rávetette magát a holttestekre, darabokra szabdalta azokat, felfalatta a kutyáival s hogy befejezze művét, felgyújtotta azt a lakást, ahol tíz éven keresztül mint családtagot, mint édes fiút fogadták. Utoljára, hogy itt járt, itt a kapu küszöbén megcsókolta Wang apó kezét (*kis szünet*). És ti azt akarjátok, hogy Wang apó megbocsásson? Megbocsátanak-e annak a tigrisnek, aki behatolt a tanyába és fiút, leányt, gyermeket falt fel? A tigris kevésbé vétkes, kevésbé megvetendő, kevésbé gyűlölendő, mint ez az ember. Feleljétek neki azt, hogy visszatérhet, de hogy én — várom őt.

A KÉT HITUJONC. — Lao-Wang!

WANG APÓ. — Várom őt. Elszántan . . . felkészültem . . . jó kondícióban. A szerencsétlenség még nem vett el mindent tőlem. Megvan még bennem az öreg boxolónak minden vére, sőt gyermekeimnek ártatlan és esdeklő vére is, sőt őseimnek megsértett és fellázított vére is . . . fajomnak minden vércseppje bennem gyűlt össze, bennem lüktet, bennem forr . . . és nem talál többé kiutat . . . de egy alapos bosszú, az majd egyszeriben le fogja hűteni. Elfogadok egy szabályszerű mérkőzést, ezt üzenem neki. És azt is, hogy három hónap óta éjjel-nappal edzem, gyakorolom magamat . . . „Wang apó mérkőzése tanítványával, Tchang-Fou-Tanggal.“ Te sék, fogadásokat lehet kötni. Rajta, most mehetek a felelettel, én mindent megmondtam (*vissza-*

ül a kapu talapzatára és amazokat csendben elengedi). Béke veletek! (ekkor kívülről felhallatszik a szerzetesatya hangja és balról belép).

4. J E L E N E T

AZ ATYA — Béke veled (az elcsodálkozó öreg Wang feláll és meghajtja magát). Menjetek fiaim, nekem még munkám van ma este; elbocsátalak titeket (a hitujoncok köszönnek és távoznak. Kis szünet). Wang apó, ha akarod, sétáljunk kicsit. Jó?

WANG APÓ. — Ahogy tisztelendő atyám óhajtja. Úgyis csak olyankor könnyebbülök meg nagy ritkán, ha tisztelendő atyám mellettem van.

AZ ATYA. — Ej! Ez jólesik nekem. Nos hát csevegjünk kissé (fel-alá járnak a szín előrészén). Ma este kissé nyomott a levegő.

WANG APÓ. — Igen. Nyomott . . .

AZ ATYA. — Hanem egy kis szél kezd már fújni . . . A folyó mentén mindig kissé hűvösebb a levegő . . . Ne siessünk úgy, csak szép lassacskán menjünk (hosszú csend). Nos, egy kis közös imádkozás . . . mielőtt beszélgetnénk . . . Jó lesz? . . .

WANG APÓ. — Szeretek imádkozni tisztelendő atyámmal.

AZ ATYA (mosolyogva). — Ügylátszik meg vagyon írva, hogy ma este mindenben egy véleményen legyünk (imádkozik). Miatyánk . . . (kettős morgás. Majd): Üdvözlégy, Mária . . . (az előbbi). Dicsőség az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek.

WANG APÓ. — Amen (*kis szünet*).

AZ ATYA. — Ez jól esett.

WANG APÓ. — Jól.

AZ ATYA. — Látod, a Szentlélekről sohasem szabad megfélekedezni . . . Mert Ő, úgy amint szükségünk van rá, hol meleget, hol hideget lehel a lelkünkbe (*kis szünet*). Most azonban, Wang apó, komolyan akarok beszélni veled. Van egy hírem, melyet helyesen felfognod, igen nehéz lesz (*szünet*). Hallottál róla? Nem? . . . (*az öreg hallgat*) Tchang-Fou-Tang visszatér ide (*Wang apó felrezzen*). Te keresztény vagy, te megbocsátasz.

WANG APÓ (*fuldokolva*). — Atyám!

AZ ATYA. — Erről nem lehet vitatkozni. Te keresztény vagy, te megbocsátasz, ez így van (*hosszú szünet*).

Wang apó lehajtja fejét). Mit szólsz ehhez Wang apó?

WANG APÓ (*tompán*). — Azt mondom . . . azt mondom . . . hogy nagy szerencsétlenség fog történni . . . ez az egész, amit mondani tudok . . . és ha tisztelendő atya ezt akarta volna . . . én . . . én . . . nem akarok ellenkezni tisztelendő atyával . . . De csak ezt akarhatja . . . csak ez történhet.

AZ ATYA. — Nem történik majd semmi.

WANG APÓ. — Én tudom, tudom, hogy valami történni fog . . . A dolog itt van benn a fejemben . . . Okosabb ezt előre megmondani önnek, tisztelendő atya. Így, vagy úgy, de ez a dolog innen ki fog pattanni.

AZ ATYA. — Te nyakas vagy, ezt jól tudom. Ez nem baj. Makacsnak kell lenni a jóban . . . Makacsnak kell lenni Krisztusban, de nem az ördögben. A te

gondolatod az ördögtől való. Néked fejedbe kell szépen önteni egy gondolatot, amely a jó Istentől ered és akkor az a másik távozni fog. Én keresztény vagyok, és megbocsátok. Ismételd csak.

WANG APÓ (*küzdve*). — Én nem akarom.

AZ ATYA. — Én keresztény vagyok, én megbocsátok.

WANG APÓ. — Én nem tudom. Ha akarnám, se tudnám. Ez benn van itt a fejemben.

AZ ATYA. — Az ember mindent tud, amit akar — és főleg mindazt, amit a jó Isten is akar.

WANG APÓ. — Az Isten nem akarhat ilyet.

AZ ATYA. — Isten akarja a bocsánatot. Tagadod? Meg van ez írva a könyvedben? Te ismered a könyvedet?

WANG APÓ. — Benne van . . . benne . . .

AZ ATYA. — Hát akkor?

WANG APÓ. — A bocsánat . . . De nem ez a bocsánat! Tisztelendő atya ezt nem tudja! . . . Tisztelendő atya ezt nem értheti meg. Nincs kínai vére. Nincsenek utódai . . . És nem tudja elképzelni, nem képzelheti el, hogy mi az . . . hogy mi az, amikor . . . (*zokogásba fullad*).

AZ ATYA. — Én szegény jó öreg gyermekem . . . Nem tudod azt, hogy a tisztelendő atyának is csak olyan a szíve, mint a tied? Ő tökéletesen látja és átérzi azt, ami a szívedben dül . . . A te kínodat is, gyászodat is . . . haragodat is . . . dühödöt is . . . gyűlöletedet is . . . és mindazon okokat, melyek alapján gyűlöleted jogos . . . amelyek alapján gyűlöleted, mint egy vérfelhő bezárva tart téged. Az embereknek legrettenetesebbje bizonyára Tchang-Fou-Tang...

a rútságnak, a hálátlánságnak, a vadságnak egy szörnye. Talán senki a világon nem szenvedte el azt, amit te ettől az embertől elszenvedtél . . . kivéve a mi Urunkat Jézus Krisztust. Ő az, akihez mindig vissza kell térnünk és véle összehasonlítanunk, akkor a leggonoszabb fájdalmak is eltörpülnek . . . még a tieid is, igen fiam, a tieid is . . . Úgy fiam! Én tökéletesen átértem kétségbeesésedet, én szánlak, mint ahogy senki más nem szán . . . ezt elhiheted nekem . . . De te keresztény vagy, te megbocsátsz . . . vagy . . . vagy . . . nem vagy keresztény. *(Wang apó térdre borul az atya előtt, kezeibe zokog).*

WANG APÓ. — Atyám . . . atyám . . . ez lehetetlen . . . Tisztelendő atya nagyon sokat kíván.

AZ ATYA. — Isten mindent kíván.

WANG APÓ. — Isten nem kér mindent másoktól. Miért kér mindent az öreg Wangtól? Miért?

AZ ATYA. — Miért fiam? Mert téged jobban szeret, mint másokat . . . és mert téged az égben közelebb akar magához. Megértesz te engem?

WANG APÓ. — Én mindig megtettem, amit tudtam . . . Én nem érdemeltem meg ezt a bántalmat.

AZ ATYA. — Jézus még kevésbé fiam *(felemeli őt)*. Nyugodj meg és hallgass meg szépen *(leülteti egy köre és ő is melléje ül)*. Hála a jó Istennek, a világon sok keresztény van, — de ezek nem mind szentek . . . sem nem hősök. Isten megnyugszik az ő közepszerűségükben — mondjuk azért, hogy becsületességük veszélyeztetése nélkül senkit meg ne sértsen. Ők maguk is megnyugszanak benne. Megszerzik az üdvösségüket e földön anélkül, hogy

megbotlanának. Nem ölnek, nem rabolnak, nem Isten káromlók, nem csalók, alig mondanak rosszat embertársaikról s csak ritkán hazudnak; szolgálgják hazájukat, tisztelik szüleiket és megadják Istennek azt a legkisebb hódolatot, amit ő megkövetel. Nem mindig ők választották ki sorsukat és törekednének magassabbra is. Ők áldják az eseményeket, melyek nem zavarják fel életük folyását. Máskülönbén buzgóságot is tudnak felmutatni, sőt a titkos erények minden fajtáját. Ilyennek látszottak a te fiaid, a menyed, unokáid, — és az a sok-sok keresztény is, kik a mézárásban elhaltak; és az a szegkövác is, kit a szegein járattak és az a hétéves gyermek, kit egy kapura feszítettek fel és az a kilenc földműves, kik olyan nagyon félték a haláltól és akik oly nyugodtan, habozás nélkül nyujtották oda nyakukat a bakónak. Ezek mind igen egyszerű emberek voltak és csak azok akartak maradni! Azután egyszerre, egyik nappól a másikra Isten kiszakította őket megszokott életükből. Választást adott nekik a csúcs és az örvény között, a vértanuság és a hittagadás között. Nem volt többé lehetőség számukra, hogy csendesesen haladhassanak tovább a középben: vagy elsőeknek, vagy utolsóknak kellett lenniök az emberek között, vagy a szentség, vagy a kárhozat. Azonnal kellett választaniok, azonnal kellett elhatározniok magukat az örökkévalóságukról, akárcsak az angyaloknak . . . Ez az örök Bölcseségnek a titka. Ő jelölte meg fiadat, menyedet és unokáidat. Most mikor rajtad a sor, Wang apó, ne hozz rájuk szégyent. Ők az életüket adták.

WANG APÓ. — Az enyém is Istené, bár venné el!
 AZ ATYA. — Ő nem akarja. Nem akarja a te testi életedet, nem akarja a te testi halálodat. Ő azt akarja, hogy a neheztelés haljon meg a lelkedben, hogy eltávozzon lelkedből a bosszú gondolata, hogy a megbocsátást fogadd be lelkedbe. Erőd és bosszúd eszközeinek megszentelését kívánja . . . Ő a lelkierő, az irgalom, a szeretet teljességét akarja a szívedbe plántálni. Megértettél? *(kis szünet)*. Hallgasd meg még ezt is. Ha az öreg Wang megöli gyermekeinek gyilkosát, tisztában van-e vele az öreg Wang, hogy egy lelket fog megölni? Hogy a pokol mélyére fog letaszítani egy bűnöst, aki még megtérhet? Tchang-Fou-Tang nem tett ilyent. Ő a tiednek csak halandó testét semmisítette meg; halhatatlan lelküknek anélkül, hogy akarta volna, a paradicsomot tárta fel. Én megérttem, hogy néked kínos gondolat volna az, hogy családod gyilkosának esélyt adsz az üdvösségre. De ez a krisztusi szellem, ez krisztusi törvény, ez ellen semmit sem tehetünk . . . Lásd be! senkinek sincs joga arra, hogy egy lélek elvesztését kívánja! Senkinek sincs jussa ahhoz, hogy magát egy lélek üdvösségével kártalanítsa! Ezt a gonosz és beteg lelket talán éppen általad akarja Isten megmenteni. És te Őt ebben visszautasítod? Gondold meg fiam, hogy ebben a jelen pillanatban Isten téged oly magasra emel, amilyen magasra embert még alig emelt és egy szavadtól függ csupán, hogy magadat oly mélyre taszítsd, amily mélyre még senki sem zuhant. Rajtad a sor ezt eldönteni. Bár a jó Isten kegyelme felvilágosítana! *(hosszú szünet)*.

WANG APÓ (*tompán*). — Én felbátorítom a bünt.

AZ ATYA. — Országod törvénye azt megsemmisítette.

WANG APÓ. — Elárulom őseimet . . . és csúffá teszem gyermekeimet.

AZ ATYA. — Tehát inkább Mesteredet akarnád elárulni és Egyházát csúffá tenni? És azt hiszed, hogy a világ ítélete felháborítja még a lelkeket az égben? Az őseid és a gyermekeid odaát vajjon örvendeni fognak-e az áldozati lakomában, melyet az ő megbosszulásukkal tennél? Ők azért imádkoznak, hogy szíved meglágyuljon, a szíved, mely nem értette meg az ő tanításukat (*hévvel*). Az égnek most egy olyan keresztényre lesz szüksége, ki teljesen magába zárta az egész evangéliumot. Egy olyant kíván, egy olyant akar most e világon, ki valóban szereti az ellenségét. Wang apó, leszel te ez a keresztény? (*egész közel hajol hozzá*). Visszatérhet a te ellenséged félelem nélkül a faluba? — Felelj fiam. A Megváltó irgalmasságából! (*hosszú szünet*).

WANG APÓ (*halkan*). — A megbocsátás szándéka megvan. — Jöjjön vissza! (*felegyenesedik, magánkivül*). De tisztelendő atya, arra az egyre könyörögve kérem önt . . . hogy ő sohase jöjjön utamba (*gyorsan, de ingadozva távozik a kapu irányába*). Imádkozzon értem (*az atya is felállott és megáldotta őt. Azután ő is távozik*).

5. J E L E N E T

1. KRÓNIKÁS. — Nos?

2. KRÓNIKÁS. — Nos?

1. KRÓNIKÁS. — Ez felülmúlja a mi értelmünket.
2. KRÓNIKÁS. — De mégis így van.
1. KRÓNIKÁS. — Senki sem fogja elhinni. A történelem megkívánja a valószínűségnek oly minimumát, amelyet megtaadni olvasóinktól oktalanság volna. Ha talán Wang apó bölcseségét az örült álarcába öltöztetnők, akkor elkerülnénk kompromittálásunkat. Figyeljük csak a fejleményeket.
2. KRÓNIKÁS. — Nem jegyez Ön fel semmit?
1. KRÓNIKÁS. — Egy mondatot — valami kételkedőt *(írja)*. „Állítják“ *(megmagyarázza)*. Állítják . . . Talán ön . . . talán én . . . talán sem egyikünk, sem másikunk . . . *(tovább ír)* „Állítják . . . hogy a misszionárius atya értesülve a gyilkosnak közeli visszatéréről, kieszközölte Lao-Wangnál, hogy lemondjon bosszújáról . . .“
2. KRÓNIKÁS. — Állítják . . . én is írom . . . *(ő is ír)*
1. KRÓNIKÁS. — Megvan . . . Nos jöjjön, aminek jönnie kell.

(A függöny lassan legördül).

VÉGE A MÁSODIK KÉPNEK.

HARMADIK KÉP.

Előbbi elrendezés. A függönyök egy kis fákkal beültetett teret kereteznek be. A fákon festett papirosú lámpások függnek. Már este van. Hold fény. A lámpák még nem égnek.

1. J E L E N E T

(A két krónikás egy-egy oldalról belép, észreveszik egymást és titokzatosan csatlakoznak egymáshoz).

1. KRÓNIKÁS. — Pszt!
2. KRÓNIKÁS. — Pszt!
1. KRÓNIKÁS. — Mi újság?
2. KRÓNIKÁS. — Tchang-Fou-Tang egy hete visszatért a faluba.
1. KRÓNIKÁS. — Nos, és Lao Wang? nem találkozott vele?
2. KRÓNIKÁS. — Nem.
1. KRÓNIKÁS. — Leselkedik rá, vagy kerüli őt?
2. KRÓNIKÁS. — Ez az ő titka.
1. KRÓNIKÁS. — Érthetetlen oktalanság.
2. KRÓNIKÁS. — Egy helyre zárnak el egy égő fáklát és egy hordó puskaort . . .

1. KRÓNIKÁS. — Eltökélték volna, hogy elfelejtik a sérelmeket?
2. KRÓNIKÁS. — Pedig a láng tulajdonsága, hogy tüzet fakasszon.
1. KRÓNIKÁS. — És a puskapor tulajdonsága viszont az, hogy tüzet fogjon.
2. KRÓNIKÁS. — A misszionárius atya ma este összegyűjti keresztényeit. Mi itt leszünk a közelben, hogy ellessük azt, miképp gondolkodnak ők erről.
1. KRÓNIKÁS. — Pszt! Pszt! Íme az ördög. Ez semmi jót nem jelent.
2. KRÓNIKÁS. — Helyezkedjünk el *(ülőkéjükhez sietnek és elhelyezkednek)*.

2. J E L E N E T

(Lao-Wang álmodozón jobbról belép és lassan a szín előrésze felé tart. A kínai ördög óriási sötét köpenybe burkolózva bejön és a háttérben balról megáll).

WANG APÓ. — Én nagyon elnyomtam a gondolataimat. De ha jó az est, kezdenek előjönni . . . és kiszabadítják magukat börtönükből. Ha egy gondolat egyszer már megszületett, azt már többé nem lehet megakadályozni abban, hogy legyen! A tisztelendő atya azt mondja, hogy ez Ádám vétkének a nyoma. És ezek a gondolatok beszélnek . . . beszélnek . . . mindenféle s fajta dolgokat suttoznak nekem . . . Többet ér nekem hagyni, hadd cselekedjenek, hadd járkáljanak, motoszkáljanak, csacsogjanak . . . hogy legyőzzön a hízelgésük, a sértegetésük . . . mintsem elfojtani őket . . . és megfulladni velük *(a szín elején lerogy egy köre)*.

A KÍNAI ÖRDÖG (*a háttérben*). — Beszéljünk valami másról, öreg Wang.

WANG APÓ. — Ha óhajtja . . . Miről?

A KÍNAI ÖRDÖG. — Ön emlékszik a szegkovács vejének tragikomikus históriájára . . . ki

WANG APÓ. — Már elfelejtettem.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Nos hát az a szegkovács keresztény volt és az I-re-toanok őt átküldték a másvilágra. A veje sohasem volt keresztény, hanem hát az I-re-toanok kissé megtévedtek és így bizony a szerencsétlen flótás olyasvalamibe cseppent, ami könnyen az ember életébe kerülhet. Hi-hi-hi-hi! Ő ám alaposan ordítózott „Nem vagyok keresztény, nem vagyok keresztény!” Ketten azonban mégis csak megfogták és nem engedték el addig, míg három tucat ostorcsapást rá nem vertek. Megkapta — tovább mehetett. A mi jó emberünk túrt, hallgatott egy hónapig, két hónapig. Sohasem távozott lakásából úgy, hogy egy igen kemény rövid botot ne vitt volna magával. A negyedik hónap végén, midőn a másik kettő végre kidugta az orrát, ő az orrára nyomta a hüvelyk ujját (*hosszú orrt mutat*). „Ide-süssetek! Én vagyok a nagyapátok!” Az elképzelhető legnagyobb sértés! A kettő elkezdett remegni.

. A mi barátunk pedig nyugodtan felemeli botját, két apró ütés és eltöri az egyiknek mindkét lábszárát . . . krack, krack! . . . azután a másiknak mindkét lábát: krack, krack! és hogy ez megtörtént, a lelke megnyugodott.

WANG APÓ. — Remek . . . kitünő!

A KÍNAI ÖRDÖG. — A misszionárius atya azután

nemsokára megkeresztelte őt. Lám, ez is bizonyítja, hogy a keresztényeknél sincsen megtiltva a bosszú. . . vagy ha igen, hát nem olyan fontos annak megtartása. Az ember Krisztustól elme gy az egyik ajtón át, megbosszulja magát, azután egy másik ajtón visszasétál hozzá és a dolog el van intézve. Az Egyház önt mindig tárt karokkal fogadja, hisz olyan mint egy jó anya (*kis szünet*). Tehát öreg Wang, ha találkoznia fog a szörnyeteggel. . .

WANG APÓ. — Menjen. . . hagyjon békét nekem!

A KÍNAI ÖRDÖG (*folytatva*). — Egy bambuszcsapás a fejre, mint ahogy ő tette a menyével. . . Egy kanyarítás a görbe karddal, mint az ön fiánál. Megfogni őt a lábainál fogva, hogy a fejét egy köhöz lehessen verni. . . Vagy néhány rúgás a sarokkal. . . ahogy ő az unokáit tiporta. . . Vagy egy szép mérkőzés, sőt. . . a szabályok szerint. . . Nézze csak. . . mondjuk ott van ő. . . Rajta! (*mérkőzést utánozva*). „Bal ököl és jobb láb. . . Jobb ököl és bal láb. Kivédeni! Könyökjáték. . . Meglapulni. — Színleg lefelé. Színleg arcba. . . Ütés a derékra és mindkét láb. . . Visszavágni! — Talpra! talpra! Forogni! forogni!” (*kacag. Wang egy mozdulattal el akarja hessegetni az árnyat. Kis szünet*). Wang apó okos és tudósa a mesterségének. De a másíknak viszont előnye az, hogy fiatal. . . és hogy a mestere összes fortélyaira megtanította. . .

WANG APÓ. — Nem így van.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Van egy ütés. . . Van egy ütés. . . mely ellen egy öreg ember nagyon nehezen tud majd védekezni. . . A nagy izgalmak nem mennek

tovább a nélkül, hogy szét ne repesszék a szívet. . . A szív pedig a lélekzés forrása és szabályozója. . . Viszont a lélekzés amint azt a bajnokok állítják a győzelem feltétele, *(titokzatosan)*. Ő jobb oldalról támad, erre ellentámadás balról, de ő kitér és a lábát az álladnak nyomja. . . az állad alá. . . Igen barátságtalan! dehát tagadhatatlanul kitűnő ütés. . . Mindenekelőtt pedig. . . mindenekelőtt. . . nem ember ember ellen, . . . hanem oroszlán ellen. . . a moszkitó. — Különben tudja ön, hogy ő mivel dicsekszik? Azt mondja, hogy ha önt egyszer úgy kézre kapná! . . . *(Wang apó felrezen)*. Akar valamit mondani Wang apó?

WANG APÓ. — Ez hazugság!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Na! Na! Nem kismiska dolog! Ön elrejtí a játékát. . . de ő is ám. . . és jobban mint ön. Ön csak este távozik. . . ő azonban mindig! Így majd ő fogja kiválasztani a napot és az órát! S ha majd aztán hirtelen. . . egyszer szembe fognak találkozni. . .

WANG APÓ. — Hagyjon békét! Hagyjon békét! . . . Bennem megvan a megbocsátás szándéka.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Megbocsátás! Szép szó, nagyon szép szó! . . . De a bocsánat maga: az tett! A szó és a tett között én öt hatalmas hegyet látok emelkedni, melyeket az emberi szív nem tud áthágni: a név becsülete. . . a boxmester becsülete. . . a családi ház hamvai. . . a megcsalt barátság. . . és a halál. . . Sőt még egy folyó is van: a híres kínai vér, mely fekete és sűrű, mint a tinta. . . s amelyet az ember nem zárhat el üvegebe dugó alá!

WANG APÓ. — Elég! elég!

A KÍNAI ÖRDÖG (*hozzá közeledve*). — Tchang-Fou-Tang! én vagyok Tchang-Fou-Tang... Ő jön... ő jön... a szeme csalfa, mosolya dölyfös, orra hazug... álla előreálló... Felismered?... Talpra... talpra!... (*Wang apó megrémülve feláll*). Megmérgezi a levegőt, mit szívsz, bemocskolja a talajt, melyet ásol, bántja, meggyalázza az áldozatok bolygó lelkét... Íme, itt áll és kihív (*egészen hozzá hajol*). Fiad nevére, menyed nevére... a kis Rózsa nevére, a Liliom virága és a Hit erőssége nevére... azt szeretném látni... azt szeretném látni... van-e merszed, hogy megbosszuld magad! — Üss hát! Üss hát ha mersz!

WANG APÓ. — Hátra! (*felemeli az öklét az ördög*).

A KÍNAI ÖRDÖG. — Bravó! bravó!... Tudom már, amit tudni akarok! Enyém már a titkod!... (*kitér előle és kacagva kiszalad. Hosszú csend*).

WANG APÓ (*magához tér, majd szomorúan*). — Istennem... Íme, egy szerencsétlent, egy hazugot, egy hamisan esküvőt látsz magad előtt. Elegendő volt egy fantom, hogy máris felemeljem az öklömet... Oh, Uram, ki engem rajtakaptál felemelt öklömmel, kímélj meg engem attól a találkozástól... Hogy soha... soha!... Mert különben mindketten halottak leszünk, és mindketten kárhozottak (*újra lerogy a kőre, kezei közé rejti arcát. Balról a két hitujonc lép be. Az egyik észreveszi Wang apót*).

3. J E L E N E T

LY-TSING-HAI. — Pszt! Ott van Wang apó! Mit akarsz mondani?

TSAI-KIEN-KI. — Gyere csak közelebb (*halkan*). Az atya elhatározta, hogy a találkozásukat kierőszakolja. Fél egy rajtaütéstől... Akkor...

LY-TSING-HAI. — Beszélj halkabban (*Tsai-Kien-Ki folytatja, de nem érthetni egy szót sem; Ly-Tsing-Hai részéről meglepetés és nyugtalanság mozdulatai*).

TSAI-KIEN-KI. — Legyen! A tisztelendő atya akarja ezt (*kis szünet. Nézik Lao-Wangot*).

LY-TSING-HAI. — Ideje már meggyújtani a lámpásokat. A testvérek már jönnek és a hold is elbujt.

TSAI-KIEN-KI. — Segítek neked (*csendesesen meggyújtják a lámpásokat. Azután földmivesek jönnek be csoportosan. minél többen*).

4. J E L E N E T

A FÖLDMÍVESEK. — Dícsértessék, testvér!

A HITUJONCOK. — Dícsértessék, testvér! (*Körbeállanak, igen halkán beszélgetnek, néha Wang apóra mutatva, ki meg sem moccan. Egy kis idő múlva belép a misszionárius atya*).

AZ ATYA. — Béke veletek, gyermekeim!

MINDNYÁJAN. — És az atyával (*az atya a kör közepére megy és arccal a közönség felé Wang apóhoz ül. A többiek is leülnek körbe, törökülésben*).

AZ ATYA. — Wang apó, alszol?

WANG APÓ. — Oh, atya... testvérek... (*feláll és köszön*). Bocsássatok meg (*a kör bal szélén helyezkedik el*). Egy méltóbbnak helyét foglalom el.

LY-TSING-HAI. — Oh! Lao-Wang!

WANG APÓ. — Annak a kereszténynek a helyét, kinek engem hisztek, aki azonban én nem vagyok.

AZ ATYA. — Egyikünk sem olyan keresztény itt, mint amilyennek lennie kellene . . . Te sem vagy kivétel, fiam. De mi éppen azért egyesülünk, hogy egymást támogatva minél igazabb keresztények legyünk. Ha nagyon akarjátok, nos, akkor ma este ne beszéljünk az aratástokról, mely az idén jónak ígérkezik, mert éppen annyi esőt és meleget kapott, amennyire szüksége volt. Adjunk ezért hálát a jó Istennek, és kérjük Tőle, hogy a mi hit-, remény- és szeretetmezőinket is hasonló sikerrel munkálhassuk meg. Mert Ő az, aki a mi lelkünk évszakait szabályozza. Aki egészen egyedül törekszik aratni, szükében lesz az aratásnak . . . Ki egészen egyedül törekszik magát üdvözíteni, szükében lesz üdvösségének. Nincs egyetlenegy cselekedet, egyetlenegy mozdulat, egyetlenegy felvillanó szándékunk a jóra, vagy a jobbra, mely teljesen belőlünk fakadna. Az Isten kegyelme kezdi és az is végzi be. Adj helyet magadban Istennek, ez a Bölcsesség szava. A hitetek ingadozó, a reményetek bizonytalan, szeretetetek gyenge, ha lemondtok a kegyelemről. A kegyelem épp úgy nem hiányozhat a hit, remény és szeretetből, mint ahogy ti sem lehettek meg egymás nélkül (*kis szünet*). És jól jegyezzétek meg ezt is még: ha hiányzik bennünk a szándék, hogy alá vessük magunkat Isten rendeléseinek a kis dolgokban, úgy Ő nem fog segíteni a nagyokban. Pedig mi mindnyájan, bármennyien is legyünk, a nagyságra vagyunk hivatottak: a kálvária magasabb fokára (*kis*

szünet). Elmélkedjünk e felett egy kissé, átengedve magunkat a Szentháromságnak, ki, mint jól tudjátok, a kegyelem állapotában lévő lelkekben lakik (*csend. Az elmélkedés hosszú szünete. Majd az atya igen barátságosan folytatja*). Utoljára egy elbeszélést ígértem nektek. Talán már egyszer el is meséltem. De haszonnal hallgathatjátok most is. MIND. — Igen . . . igen . . . mondja el tisztelendő atya (*elhallgatnak*).

AZ ATYA. — Megint csak arról az időről és megint csak Kínáról lesz szó. Innen nem is oly messzire történt. Jézus Krisztusnak ama különleges 1901. esztendejében, másnapján ama világkiállításnak, amelyet Párisban tartottak meg s mely igen nagy undorodásra adott alkalmat a föld összes népeinél. Lehet, hogy ti fizettek meg a fehérek vétkeiért, de ezt ne vegyétek rossz néven. Ha majd egyszer ti már mind megtértetek, talán akkor majd nektek kell őket újból visszatéríteni. — Tehát volt tíz szegény paraszt, kik megkapták a keresztséget, sőt ami több, a bér-málás szentségét is. Ezek a pekingi zavargások óta nem érezték magukat bizton otthonukban. Felkeresték lelkiatyjukat és megvallották neki őszintén, hogy őket nem abból az anyagból gyúrták, melyből a szent vértanuk kerülnek ki. A legelső, kissé komolyabb fenyegetésre, mielőtt a bőrüket még csak meg is karcolnák, ők kórusban fogják kiáltani: „Nem vagyunk keresztények!” Hogy ez így lesz, e felett egy cseppet sem kételkedtek. Az atya biztosította őket, hogyha a pillanat eljön, a Szentlélek majd meg fogja tenni a szükségeseket. De a tíz félénket

nem lehetett meggyőzni, ők egyre csak azt hajto-
gatták: „Ő nem tudja megtenni, hogy bátrak legyünk...
mi nem vagyunk azok . . . távolról sem“ (*nevetnek*).
A végén elhatározták, hogy nyugodtabb helyet
keresve tovább állnak . . . És elindultak. Akárcsak
a csavargók: éjjel mentek s nappal az árkokban
húzták meg magukat, reszketve, félve, hogy bármely
pillanatban elcsípi őket. — És mi történt? Egy
napon a rendes katonaságnak egy osztaga elfogta
őket. A parancsnok elé vezették mind a tizenet. Az
próbálta őket megszólaltatni, de hiába ők csak hall-
gattak. De mikor a parancsnok azt mondta: „Vall-
játok hát meg . . . hogy ti keresztények vagytok . . .“
kétségkívül onnan felülről eljött a bátorság, hogy
elfoglalja szívükben a helyet. Mert mind a tizen azt
válaszolták: „Azok vagyunk.“ Hogy az igazat mond-
jam el, a tizedik csupán az ajkát mozgatta, csak
azért, hogy ő is azt cselekedje, mit a többiek . . .
De menjünk tovább. — A mi tíz félénkünket minden-
féle büntetésekkel megfenyegették, de íme úgy
látszott, hogy ez egyáltalában semmi félelmet nem
okozott nekik. Térdre kényszerítették őket, kezeiket
hátra kötötték, a nyakuk meztelen volt. A bakó
ott állt a kardjával. „Tagadjátok le és szabadok
vagytok!“ De mennél inkább közeledett a vértanuság,
annál kevésbé rettenetesnek tűnt az fel előttük. A
kardnak kilenc egymásután következő csapására
kilenc fej gördült le. Hanem az elsőnek vérző
nyakából egy fénykéve kelt, melynek közepéből egy
aranykorona szállt fel egészen az égig. Az össze-
sereglett tömeg, mintha csak valami tüzijátéknál

lett volna, csodálkozó kiáltást hallatott. És a második nyakából egy második kéve fakadt, fölve egy második koronát az égbe . . . És a harmadik nyakából egy harmadik kéve . . . És így egymásután kilenc . . . kilenc keresztülmetszett nyak, kilenc kéve, kilenc korona . . . És a tömeg kilencszer kiáltott fel: „Ah!” A tizedik bizonyára nem volt méltó és nem fogadta el azt a bátorságot, mit Isten néki oda nyújtott — ő letagadta, hogy keresztény. Azonban egy Buddha-papnő, áthatva a látványtól, keresztültört a tömegben, kereszténynek vallotta magát s azonnal elfoglalta helyét. És a nyakából felszökött az utolsó kéve az utolsó koronával, melyet leszakítani a hitehagyó visszautasított. Így fejeződött be ez az égi tűzijáték, melynél annyi hivatás gyult fel. — Isten kilenc félénkből tíz vértanút csinált . . .
 Ugyebár szép?

MIND (*megindultan*). — Oh atyám! . . . atyám! . . .
 (*mozgolódás, suttogás*).

AZ ATYA. — Mi mindnyájan, kik félünk a világtól, beszédeitől, bántalmaitól, és megvetéseitől . . . és még sokkal inkább önmagunktól, szokásainktól, nagyartartottságunktól, elöitéleteinktől, szenvedélyeinktől és mindentől, ami bennünk dacolásra kész, mi mindnyájan, gyöngeségünk tudatában fogódzunk össze és kérjük Istentől a lelkierő ajándékát, a lelkierőnek, a Szentlélek eme nagy kincsének legnagyobb mértékét. Az I-re-toanok le vannak győzve, de mindegyikünknek megvan a maga belső I-re-toanja, mely vagy minket győz le, vagy mi őt (*kis szünet*). Maradjunk nagy csendben gyermekeim. Emeljük

fel szíveinket *(összeszedik magukat, fejük lehajtva, kezeik összekulcsolva. Pár pillanat múlva lépések zaja . . . Jobbról egy árnyék tűnik fel, majd visszahúzódik. A hitujoncok figyelnek).*

A HITUJONCOK. — Tisztelendő atya! . . . Atya! . . .

Ő az! . . . *(a csoportban nagy mozgolódás).*

A TÖBBIEK. — Ő az!

AZ ATYA *(mintha nem is hallaná).* — Emeljük fel szíveinket! *(a zajongás elhal).* És kérjük Istentől a lelki ajándékát . . . hogy tudjuk azt magunkba zární, hogy tudjunk megbocsátani, hogy tudjunk szeretni . . . *(az utolsó szavak után mindannyiuk bámulatára a két hitujoncra támaszkodva belép Tchang-Fou-Tang. A hitujoncok meghajolnak és ott hagyják a kör közepén a meggörnyedt, a félelemtől reszkető, síró Tchang-Fou-Tangot).*

5. J E L E N E T

(Mélységes csend. Wang apót lesik. Az éppen csak felemelte a fejét, de azonnal újra lehajtja).

AZ ATYA. — Imádkozni! csak imádkozni! Csak az imádság ne szűnjön meg! — Oh! én gyermekeim! *(egy pillanatra mintha minden megmerevedne, belefogódva az Istenbe. A hitujoncok, kik a pogányt bevezették, a földön térdepelnek. Az arcokon égi fény. Majd mikor megnyugodtak, az atya felemeli fejét).* Tchang Fou-Tang, Isten hozott! Íme itt vagy közöttünk. Nincs itt senki, ki kárt ne vallott volna általad javaiban, vagy családjában. Ez itt a nagy-

bátyját vesztette el, ez vejét, ez barátját. Ez itt tönkre van téve . . . az ott, ki már olyan öreg, újra kell, hogy kezdje életét . . . És még nem is soroltam elő mindet. Általad, ki vezeted az orgyilkoso kat te magad vagy orgyilkos. Fordítsuk meg a helyzetet, te vagy keresztény és mi vagyunk pogányok . . . vagy ha akarod, egy keresztény van a te helyeden, ki ugyanazt a sok igaztalanságot követte el, mint te, ki ugyanazokat a gáztetteket vitte végbe, mint te ; és körülötte volnának a te pogány barátaid és te magad is. Mi történne ? . . . Nem ma este, hanem már az első napon, mikor híre jött megérkezésének, ti azt megragadtátok, ti azt megkínóztátok, ti azt megöltétek volna . . . Nincs igazam ? Mondd, hogy hazudok . . . Országod törvénye téged felmentve küldött vissza. Ám legyen. De nézd csak, ezek a te igazi hitelezőid. Kívánja-e a te országod törvénye az ő bocsánatukat is ? És lám ők megbocsátanak neked. Mert számukra van egy isteni igazságszolgáltatás, egy krisztusi, mely a könyörületből sarjad . . . Egy napon, te is meg fogod tudni, hogy a megbocsátás után a lélekbe, a lélek ormára száll valami titkos és sugárzó dolog, amit egy pogány fel nem foghat. — Ezért van íme, hogy itt vagy közöttünk, hogy szent vagy előttünk, akárcsak egy rokon, akárcsak egy vendég. Mi téged befogadunk minden hátsó gondolat nélkül . . . Ne hidd fiam, hogy ez minden benső fájdalom nélkül történik. — A bocsánatnak és békének ez a nagysága, mondd, nem indít téged arra, hogy megbánd vétkeidet ? Nem kelt benned rokonszenvet azok iránt, kiket megbántottál?..

(*Tchang-Fou-Tang hallgat*). Te hallgatsz, Tchang-Fou-Tang. Kételkedsz szavaim őszinteségében? Íme előbb én, azután a többiek is mind meg fogják neked mondani: én megbocsátok neked Tchang Fou-Tang. Hinni fogsz akkor? (*kis szünet*). Tchang-Fou-Tang, én megbocsátok neked . . .

A TÖBBIK (*együtt és külön-külön*). — Én megbocsátok neked, Tchang-Fou-Tang . . . Én megbocsátok neked, Tchang-Fou-Tang . . . Én megbocsátok neked . . . stb. stb. (*Wang apón a sor. Ő hallgat*).

AZ ATYA. — Íme az, aki vérengzéseidtól legtöbbet szenvedett . . . akit hétszeresen, nyolcszorosan megsebeztél. Íme, nézd őt (*az öreghez*). Nos, Wang apó, felelj . . . (*szünet. Majd Wang apó felkel. Lassan közeledik, egészen a megdőbbenten ott álló tanítványáig. Meghajol, megfogja azt két vállánál fogva, magához húzza úgy, hogy arc arcmagasságban van, és belemered szemével amannak szeméibe. Mozgolódás. Remegnek, várnak, remélnek. Érzik, hogy nem tehetnek semmit, hogy nincs más hátra, mint hagyni a dolgot lefolyni. Igen halkán imádkoznak*).

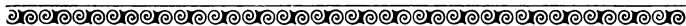
WANG APÓ (*hangja, mint ha a túlvilágról jönne*). — Tchang-Fou-Tang, én gyermekem. Én veled mindig csak jót tettem. Magamhoz fogadtalak, tápláltalak, tanítottalak és szerettelek kis gyermekkorodtól fogva. Rádbíztam mesterségem titkait . . . Olyan voltál nekem, mint második fiam, mint életem egy részének folytatása, és nem tettem le arról a tervről, hogy az Isten életére is újra szülessél. Ha én téged megbántottalak volna, azt nem szándékosan tettem,

s hogy nem hazudok, tekintetemből kiolvashatod *(szünet)*. De te, te engem megcsaltál, megtagadtál, megtapostál! Gyáván jöttél házamba, kihasználva a gazda távollétét, kihasználva azt, hogy nem volt, ki megvédje az ittlevőket, és rájuk hívtad a halált! A te kezeddél koncoltad fel az én kis unokáimat anyjukkal együtt. Te ölted meg egyetlen fiamat, kit többé pótolni nem lehet. A feleségem meghalt a fájdalomtól és én is utána megyek már nemsokára. És nem marad többé az enyéimből senki a földön *(szünet)*. Oh, Tchang-Fou-Tang, te szinte összemorzoltad lelkemben a szeretetnek és irgalomnak ideg-szálaait. Gyűlölnöm kellene téged. Csak rajtam múlik, hogy összezúzzam két tenyerem közt a melledet. Te el sem képzelheted azt, hogy a szenvedés micsoda hatalmas erőt összpontosított bennem *(ünnepelesen)*. De itt, mindnyájunk előtt, Krisztus nevében, ki meghalt értünk és érted is, bár nehezemre esik ebben a pillanatban... és bizonyára utolsó pillanatombig is... de én kijelentem, Tchang-Fou-Tang, hogy az öreg Wang megbocsát neked... és hogy ő... szeret téged *(a körülállók lassacskán félig felemelkednek, előbb a félelem remegése közepette, majd az elragadottság lelkesedésétől. Wang apó megöleli a gyilkost. Az ereje fogytával a földre rogy. Mozgolódás. Fel akarják emelni)*.

A FÖLDMÍVESEK. — Nos, testvérek... testvérek! *(Tchang-Fou-Tang azonban szilajul felugrik magától, megfontolja, hogy kik is azok, kik körülállják, megdörzsöli szemeit, riadt rémület fogja el, keresztül töri a kört és mint egy örült kirohan. A töb-*

biek Wang apóhoz közelednek, élükön az atya).
WANG APÓ *(majdnem némán).* — Egy szót se . . .
egy szót se . . . Imádkozzatok! *(térdre hull, a többiek vele együtt. A függöny legördül).*

(VÉGE A HARMADIK KÉPNEK).

NEGYEDIK KÉP.

Elrendezés, mint előbb. A függönyök most a misszionárius atya házának verandáját keretezik be. A verandára lépcső vezet fel. Vékony faoszlopok. Hátul könnyű válaszfal és ajtó. Virágcserepek.

1. J E L E N E T

(A két krónikás a színpad közepén áll és csendesen társalog).

1. KRÓNIKÁS *(kezében irattekercs)*. — Ime, azon tények, melyeket az ön távolléte alatt össze tudtam gyűjteni. Felolvasom *(olvassa)*. „A jelenet után, melyről pontosan és tárgyilagosan már beszámoltunk... stb... stb... és amely megerősíti a mi gyanúnkát az öreg Wang bocsánatának őszinteségét és keresztényi mivoltát illetőleg... stb... stb... Tchang-Fou-Tang, a helyett, hogy megnyugodott volna, félelmét és bizalmatlanságát növekedni érezte. Ő egyáltalán nincs felkészülve arra, hogy megértse ezt az ő érzelmeivel, és mondjuk meg őszintén, az átlagos emberek érzelmeivel ennyire ellenkező magatartást...”

2. KRÓNIKÁS. — Helyes! Nagyon helyes!

1. KRÓNIKÁS *(folytatja)*. — „Éppen azért nem hagyta el többé házát. Rebesgetik, hogy szomszéd-

jai különös hangokat hallanak onnan kiszűrődni: kiáltásokat, sóhajtásokat, bútorok felborulását, bambuszszárok ropogását . . ."

2. KRÓNIKÁS. — Ah! Ah!

1. KRÓNIKÁS. — „Összevéve kétszer látták őt távozni, akkor is napnyugta után. Először egy hónap elmúltával. Másodszor ismét egy hónappal később. Egy vörös árnyék követte és iparkodott őt köpenyénél fogva visszatartani. Az emberek azt beszéltek, hogy a misszionáriust kereste fel. Majdnem mindjárt vissza is tért, és ugyanaz a fantom taszította be a házba. De látszott azon, hogy rettentően dühöng. Ismét egy hónap telt el azóta, és hogy lelkiismeretünk nyugodt legyen, íme, várjuk harmadszori távozását.

EGY HANG (*kivülről*). — Nem fog többé kimenni.

2. KRÓNIKÁS. — Honnan tudja?

1. KRÓNIKÁS (*meglepetve*). — Kinek válaszolt Ön?

2. KRÓNIKÁS. — Igazán nem tudom.

1. KRÓNIKÁS. — Valaki mégis csak beszélt.

2. KRÓNIKÁS. — Valaki beszélt kétség kívül, mert válaszoltam is . . .

1. KRÓNIKÁS. — Hm, hm. No folytassuk (*olvasva*). „Viszont az öreg Wang egyik napról a másikra visszanyerte régi énjét. Kijár, mint régen és művelgeti földjét. De végérvényesen felhagyott a boxolással. Sokat öregedett. . . arcáról nagy lelki derű sugárzik le. Lehet, hogy az ördög elfáradva cselszövésének a mesteren való üzésében, a tanítványhoz menekült. Ebben a való történetben immár ezentúl semmi olyan nem történhet, ami a történetíró érdekelté.”

2. J E L E N E T

A KÍNAI ÖRDÖG (*megjelenik a háttérben*). — Hé, hé!

2. KRÓNIKÁS. — Az ördög!

1. KRÓNIKÁS. — Az ördög!

2. KRÓNIKÁS. — És úgylátszik, most miattunk jött ide.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Jó estét! (*A két krónikus félve szétválík és az ördög kettőjük között terem gesztikulálva, vigyorogva, fenyegetően*).

1. KRÓNIKÁS. — Bocsánat, de!

2. KRÓNIKÁS. — Engedje meg!

1. KRÓNIKÁS. — De mi csupán a történetet írjuk le...

2. KRÓNIKÁS. — És mi abban nem veszünk részt...

A KÍNAI ÖRDÖG. — Oh igen!

1. KRÓNIKÁS. — Ön nem akadályozhat meg abban...

2. KRÓNIKÁS. — Hogy a tényeket megrögzítsük...

1. KRÓNIKÁS. — Úgy, ahogy végbemennek.

A KÍNAI ÖRDÖG. — Kérem, hallgassanak, Önök roszszul jegyzik fel őket. Én majd diktálom azt, amit fel kell jegyezni. Tessék, foglalják el helyüket (*zavarodottan és remegve elfoglalják helyüket*). Írják. (*igen hevesen*). Írják! (*diktálja*). „A boxmester bocsánatát csak mint egy kierőszakolt tényt foghatjuk fel. Ő a közösség előtt nem viselkedhetett másképpen. Ezért ezt a dolgot értéknélkülinek nyilvánítjuk. A mester kijelentette, hogy megbocsátott. A tanítvány egyáltalában nem akart ebben hinni. Amíg egy újabb találkozás, négy szemközt és minden külső megfélemlítés nélkül el nem dönti majd a kérdést, addig felfüggesztjük annak leszögezését, vajjon

Lao Wang valóban megbocsátott-e tanítványának,“
(*ők írják*). Feljegyezték? — Rendben van. A tör-
téneti igazság meg van védve. Csak tényeket! Té-
nyeket! (*balra távozni készül, midőn jobbról Wang*
apó érkezik).

3. J E L E N E T

2. KRÓNIKÁS. — Az öreg Wang!
1. KRÓNIKÁS. — Hallgasson.
2. KRÓNIKÁS. — Mit csinál az ördög?
1. KRÓNIKÁS. — Az öklét mutogatja neki.
2. KRÓNIKÁS. — Ez minden?
1. KRÓNIKÁS. — Már megy is el.
2. KRÓNIKÁS. — Úgylátszik, fél tőle.
1. KRÓNIKÁS. — Vigyázzunk csak, hiszen. . .
2. KRÓNIKÁS. — Ez tény.
1. KRÓNIKÁS. — Úgy van, ez tény.
2. KRÓNIKÁS. — A tényt meg illik feljegyezni, tehát:
„az ördög fél az öreg Wangtól.“
1. KRÓNIKÁS. — Írjuk, írjuk! (*csend. Ők irnak*).

4. J E L E N E T

(*Wang apó gondolataiba merülve a verandáig közele-
áik. Ugyanakkor az atya kijön a házból. Ezen jelenet
alatt lassan besötétedik*).

AZ ATYA. — Jó estét, fiam.

WANG APÓ. — Hozzon ez az este kellemes pihenést
tisztelendő atyámnak is (*leülnek két zsámolyra*).

AZ ATYA. — Esett az eső, tudtál dolgozni?

WANG APÓ. — Egy keveset, nem sokat. Lassan már rá kell jönnöm, hogy öreg vagyok.

AZ ATYA. — Az az, hogy nagyon fiatal. Lao-Wang, néked tiszta szemeid vannak. Egy gyermek szemei.

WANG APÓ. — Az öregség közelebb hoz a gyermekkorunkhoz.

AZ ATYA. — A tisztánlátást még nem vesztetted el?

WANG APÓ. — Oh nem! Mindent jól látok . . . Mindent a maga helyén . . . Előttem van egész szegény életem . . . A boldogságával . . . hatvan év boldogságban, azután a szerencsétlenség . . .

AZ ATYA. — Na és? A szerencsétlenség elmúlt, most már újra béke van.

WANG APÓ. — Kemény béke.

AZ ATYA. — A béke mindig kemény.

WANG APÓ. — Atyám . . . oh! Atyám . . .

AZ ATYA. — Te sírsz?

WANG APÓ. — Azt hiszem én meg fogok halni . . . Belehalok a bocsánatomba . . .

AZ ATYA. — Gyermekem! *(annak homlokát kezei közé veszi. Szünet).*

WANG APÓ. — Annál jobb . . . annál kevesebb ideig fogom majd azt hordozni. És annál hamarabb csatlakozhatom majd az enyéimhez. Nekem már semmim sincsen a földön . . . Én sem vagyok már a földön . . . miért még itt maradni? *(hosszú szünet).* És a másik . . . Tchang-Fou-Tang? . . .

AZ ATYA. — Te még gondolsz reá? A bocsánatadás óta ez az első eset, hogy híreket kérsz felőle . . .

WANG APÓ. — Az első eset, hogy kimerem mondani a nevét. De kell. Az Isten akarja. Tehát mi van vele?

AZ ATYA. — Még mindig nem csillapodott le. Elbújik . . . s amint hiszem, szenved. Vannak dolgok, melyek őt is utólérik.

WANG APÓ. — Mindnyájunknak nyomába vannak azok . . . *(szünet)*. Ön nem látta őt?

AZ ATYA. — Kétszer. Egy hónap elmultával jött és kopogtatott ezen az ajtón . . . De visszautasította a belépést. Csupán ezt mondotta nekem: „Tiszteendő atya . . . ön tudja . . . már egy hónapja van annak . . . ő tudja, hol vagyok . . . ő megfoghatna . . . és ő még nem bosszulta meg magát“ . . . „Tchang-Fou-Tang, ez tény. Ez beszédes tény“ . . . Erre tovaszánguldott, mint a nyíl. Egy hónappal ezután újból jött, újból éjtszaka. Azt mondotta nekem: „Atya, ön tudja . . . most már két hónapja . . . ő tudja, hol foghat el . . . és ő még nem bosszulta meg magát“ . . . Ez tény . . . fiam, ez tény.“ Ismét egy hónap mult el azóta. Várom, hogy újból jönni fog *(szünet)*.

WANG APÓ. — De hiszen megbocsátottam neki . . . ő ezt jól tudja . . . Az összes testvérek előtt megöleltem őt. Én megtettem mindent, amit tehettem. Mit akar hát? Mit akar még? Mondja meg neki, ha találkozik vele, hogy ez valóság, ebben hihet . . . hanem, hogy ennél többet tenni nem tudok . . . Amit én hordok, az már elég nehéz . . . Mondja meg neki, hogy én szeretem az ő lelkét . . . de én nem felejtettem el az ő gáztetteit . . . sem az arcát . . . Az ő arca megőrizte számomra a gáztettének emlékét . . . Én már csak jót akarok neki, de az ő arca engem halálra gyötör . . . Én imádkozom érte . . . ez minden . . . Mert ő még én nálam is szeren-

csétlenebb . . . mert az Isten neki nem bocsátott meg . . . mert az Isten őt nem oldozta fel . . . hanem . . . hanem ő többé semmit se kérjen tőlem (*szünet*).
 AZ ATYA. — Nyugodj meg. Többet már ő semmit, de semmit sem kérhet tőled.
 WANG APÓ. — Ő nem . . . De az Isten! Ki tudhatja? (*bólogat. Csend*). Mi az?
 AZ ATYA. — Valaki jön. Talán ő.
 WANG APÓ (*felkel rémulten*). — Tchang-Fou-Tang? Atyám, nagyon kérem!
 AZ ATYA. — Menj be a házba . . . Ne lásd őt ma este! (*kinyitja az ajtót és beengedi*).

5. J E L E N E T

(*Ekkor hátul, baloldalon, a függönyökre két árnyék vetődik: Tchang-Fou-Tang és a kínai ördög árnyékai*).

A KÍNAI ÖRDÖG. — Nem!

TCHANG-FOU-TANG. — De!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Nem!

TCHANG-FOU-TANG. — Én megyek!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Én megfojtalak (*küzdés*). Bal ököl és jobb láb! Jobb ököl és bal láb! Védd ki! Könyökjáték . . .

TCHANG-FOU-TANG. — Ne érints!

A KÍNAI ÖRDÖG. — Széttéplek!

TCHANG-FOU-TANG. — Engem már a gyűlölet teljesen szétmarcangolt . . . a magam és a te irántad táplált gyűlöletem. Sátánfajzat, már késő . . .

A KÍNAI ÖRDÖG. — Azt hiszed?

TCHANG-FOU-TANG. — Már nem érdemes többé. Már csak rongyokat találhatsz rajtam. De én tudom, hogy foghatlak meg. Te! . . . Ismerem a jelt, mely téged porrá zúz . . . A fájdalom jele . . . A légben két fa, melyek keresztezik egymást . . . Nem szeretnél szenvedni?

A KÍNAI ÖRDÖG. — Nem . . . nem . . .

TCHANG-FOU-TANG. — Akkor hát, vissza . . . (az ördög visszahátrál és elmenekül. Tchang-Fou-Tang felszabadultan a ház felé szökik és az atya lábai elé veti magát).

AZ ATYA. — Te vagy az? Mi hozott ide fiam?

TCHANG-FOU-TANG. — A tény, tisztelendő atyám. Három hónapja, hogy Hantsounba visszatértem, ő ezt tudja . . . Tudja, hogy hol érhetne el . . . Íme, három hónapja, hogy bűnomben élek . . . Megmértem annak szélességét, hosszát és mélységét . . . És minél mélyebbre hatoltam, annál inkább megbocsáthatatlanabbnak ismertem fel . . . íme három hónap . . . és Lao-Wang nem bosszulta meg magát. Oh atyám! az ő bocsánata üldöz engem . . . az mélyebbre ásta be magát, mint a szégyenem. A vallás, mely így tudja megváltoztatni az embert, igazi vallás. Lefegyverezte Lao-Wangot! Oh! talán engem is felvértezhetne önmagammal szemben. Atyám . . . atyám . . . könyörögve kérem . . . Én hiszek az ő bocsánatában . . . az ő bocsánata révén hiszek Istenben . . . kereszteljen meg.

AZ ATYA. — Tehát, te gyermekem, bánod, amit elkövettél?

TCHANG-FOU-TANG. — Bánom.

AZ ATYA. — Penitenciát akarsz tartani?

TCHANG-FOU-TANG. — Egész életem végéig.

AZ ATYA. — Akarod bűneid halálát?

TCHANG-FOU-TANG. — Semmi haláltól nem félek anyira, mint bűneimtől.

AZ ATYA. — Te befogadod Jézust, Istenedet? És Jézus keresztjét? És Jézus szeretetét? . . .

TCHANG-FOU-TANG. — Térdenállva atyám.

AZ ATYA. — Légy hát áldva gyermekem. Te megfogod kapni a szetkeresztséget (*megáldja*). Bűnhődésed választását rád bízom. Mit fogsz hát tenni?

TCHANG-FOU-TANG. — El fogok innen menni, besoroztatom magamat a hadseregbe. Engedelmeskedni akarok és szenvedni akarok. Katonája leszek hazámnak és katonája leszek Istenemnek . . . Mielőtt Isten elporlasztaná testemet, az Ő szolgálatára akarom azt felhasználni.

AZ ATYA. — Jól van. . . kelj fel fiam.

TCHANG-FOU-TANG. — Oly jó így lennem. . . én még ily mélyen sohasem hajoltam meg. . . hacsak nem kényszerítettek. Már nem vagyok büszke (*kiszünet*). Wang apó nem fog idejönni? Kell, hogy engem az ön lábainál lásson, . . . így, mint most. Én elmegyek hozzá. . . én megcsókolom lábait. . .

AZ ATYA. — Hagyd őt békében. Én megfogom neki mondani a te bánatodat, és a lelked újjászületését: ő boldog lesz.

TCHANG-FOU-TANG. — De atyám. . . én valamit akarok tőle kérni. . .

AZ ATYA. — Mit fiam? Ő megbocsátott neked. . . mit akarnál még?

TCHANG-FAU-TANG. — Azt... én sokat gondolkodtam. Őneki ezen a földön többé fia nincsen... a nyomorult Tchang-Fou-Tang elvette tőle az egyetlen, aki az övé volt... — Én egy fiút akarok neki visszaadni...

AZ ATYA. — Nem értelek. Beszélj világosan.

TCHANG-FOU-TANG. — Mielőtt örökre távoznék — nem akarok jelenlétemmel gyötrelmet és kínt szerezni neki — talán nem fogja visszautasítani azt, hogy fejemre tegye kezét akkor, midőn ön azt vizzel árasztja el... Én azt akarnám, hogy ő legyen az atya lelkemnek, őt akarnám, .. őt és senki mást.

AZ ATYA. — Wang apó legyen a keresztatyád? Tchang-Fou-Tang... te nem gondolhatsz erre. Ilyen dolgot követelned nincs jogod, de még kérni sem.

TCHANG-FOU-TANG. — Miért? Hisz ez olyan jó!

AZ ATYA. — Nem, Tchang-Fou-Tang, ez nem következhetik be. Efelől semmi kétséged nem lehet. Benne van az evangéliumban. „Bocsáss meg ellenségeidnek... Szeresd ellenségedet.“ De sehosem mondja Jézus: „Légy atya családod gyilkosának.“ Ő nem lesz a te keresztatyád.

TCHANG-FOU-TANG. — Atyám, én tudom, hogy Wang apó nem utasítana el. Azok után, amit tett, tudom, hogy az ő szívében nincsen határa a könyörületességnek. De ha tisztelendő atya visszautasítja azt, hogy kérésemet közvetítse hozzá, ha megtiltja, hogy azt magam megtegyem... én nem ragaszkodom hozzá... Én egy szerencsétlen, egy eltévelyedett árva vagyok... Nekem egy atyára van szükségem... Egy nagyon jóra... egy nagyon szentre... hogy lel-

kemet megmentse. . . De nem tesz semmit. . . Jól van!
 — Oh annál rosszabb nekem! . . . *(mig az utolsó mondatokat mondja, az ajtóban csendesen megjelenik Wang apó).*

6. J E L E N E T.

WANG APÓ. — Gyermekekem, ez az atya én leszek
(kis szünet). Ölelj meg! (megöleli őt. Ekkor az atya kezeit az égnek emelve, Lao-Wang felé fordul).

AZ ATYA. — Lao-Wang! Lao-Wang!

WANG APÓ *(túrtörtetve őt).* — Ez már így van . . .
 Mi nem tehetünk semmit . . . Isten erősebb, mint mi.
 Hagyjuk őt cselekedni. — Egész végig . . . egész a végéig . . . *(Tchang-Fou-Tanghoz)* Jer haza hozzám aludni fiam . . . Holnap én vezetek majd ismét ide, hogy az atya kioktasson téged . . . *(az atyához)* Isten vele, nyugalom és béke *(kimegy, Tchang-Fou-Tangot átkarolva tartja. Az atya nézi őket, hogyan távoznak, majd megfordul, hogy lassú léptekkel a házba visszatérjen, A két krónikás, megigézve a jelenettől, magasra emelve ecsetjét, éppen az íráshoz akar fogni, mikor feltűnik az ördög és fenyegetődzőn feléjük tart farkas léptekkel).*

7. J E L E N E T

A KÍNAI ÖRDÖG *(halkan).* — Komédia! Komédia!
 Ezt ne merjétek feljegyezni, megtiltom. Szétszakítom a papírost . . . széttöröm az ecsetet . . . feldöntöm a tintát . . . Komédia! . . . Komédia! . . . *(az atya visszafordul, keresztet vet rá és mondja).*

AZ ATYA. — Az örök Isten nevében: igaz . . . (az ördög visszahátrál és elmenekül. Ebben a pillanatban a két hitújjonc megjelenik, egyik jobbról, másik balról, közelednek, köszöntik az atyát és két oldalt csatlakozva hozzá, vele együtt a lépcsőn lejönnek a közönség elé. A közönségnek mondva, folytatja az atya) Ez Wang apó igaz története. Valóságáért kezeskedem én, ki ennek méltatlan tanuja voltam. 1901-ben történt ez meg Kína földjén, hol uralkodjon tovább az élő Isten (a két krónikáshoz). Önök hozzáfűzhetik jegyzeteikhez, hogy az öreg Wang a keresztelés után nemsokára meghalt. Az a hallatlan nagy szeretet, melyet szívébe fogadott, megrepesztette azt. Tchang-Fou-Tang vétkesnek érezve magát eme újabb gyilkosságban, megkettőzte buzgóságát bűnbánatában és apostolkodásában. Mikor tiszt lett, elterjesztette emberei között Krisztus szeretetét. És egy napon eljött hozzám alázatosan és örvendező lélekkel és lábaim elé rogyva mondotta: „Atyám, én hiszem, hogy Isten megbocsátott nekem. Én száz keresztényt ígértem a kínai Egyháznak és íme kétszázat hozok néki.” (mindenkihez) Boldog Tchao, az első kínai vértanu, a mi összes kínai vértanuink, vértanuk úgy testben, mint lélekben, a hat kínai püspök, kiket a római Szentszék nekünk engedélyezett, segítsék meg a fehér misszionáriusokat, hogy teljesen és osztálykülönbség nélkül megalapozhassák Krisztus királyságát az összes színű népek között. Amen.

67. sz. VÍG MONOLÓGOK

I. sorozat Ára: 1 pengő.

Műkedvelőink többszöri felszólításának teszünk eleget, mikor közrebocsátjuk első morológ sorozatunkat. Négy kitűnő, sokszor nagy sikerrel adott magánjelenetet tartalmaz füzetünk. A „Béres Pista Pest-Budán” egy vidéki sógornak Pesten szerzett tapasztalatairól számol be zamatos vidéki stílusban. — Egy szerencsétlen sorsjegyvásárló kálváriája tárul elénk a „Minden második nyér”-ben, melyben a hős a színpadon nyeri meg a főnyereményt. — Elejétől végig kacagós a „Legszöbb szó a verkliszó”, amelyből megtudjuk, hogy él még egy muzsikus, aki hangszerével nem hódolt be a jazznak. — Végül a „Pákosztos Pista” egy torkos kisfiú javulását mutatja be bájos és eleven stílusban.

68. sz. ÁRNYÉKJÁTÉKOK

Összeállította Schön Róbert — Ára: 120 pengő.

Jelen füzetünkkel új szint viszünk a műkedvelő-színjátászásba, az eddig nálunk nem igen kultivált árnyjátékokat. Fenti játékok kevés kellékkel, ügyes rendezés mellett burleszk-filmszerű benyomást keltenek. Az első öt árnyjáték címe és tartalma a következő: **Gézengúzok**: Két betyár mulatságos kalandjai egy csárdában. — **Séta a világűrben**: Fantasztikus kirándulás a holdba, Csupa ötlet, csupa nevelés. — **A csodadoktor**: Egy sarlatán mesébeillő műtétei. — **A lovag bosszúja**: Højmeresztő középkori történet, melyben a hóhér is működik. — **A kis leleményes**: Zoro és Huru szenzációs kalandjai egy kalapüzletben.

69. sz. A MÁRKI BÜNE

Dráma 5 felvonásban — Átdolgozta Hoitsy L. Pál — 20 férfiszereplő — Történik 1760-ban Párisban — Szín: egy aranyműves műhelye, diszes szalón, grófi szoba, börtön. — Ára: 150 pengő — Az előadás joga 5 példány vételével szereshető meg.

Elejétől-végig lebilincselően érdekes dráma. Érdekességében méltó párja Dumas bármelyik lovagregényének. Hőse Saint Germain gróf, akit Juliani gróf ármányeival a börtönbe juttat. A gróf kiszabadul, hosszú és izgalmas jelenetek során megszabadítja elrabolt gyermekét Juliani márkitól, s a márkin bosszút áll a legnemesebb módon: baráti jobbot nyújt neki.

ÁRA 1·50 PENGÓ